

Šumenie líp

Časopis Ev. a. v. cirkevného zboru v Necpaloch

ROČNÍK XI.

2/08

Obsah

Modlitba za deti	2
Tri sviatky	3
Moja služba seniorálneho dozorcú	7
Stretnutie kresťanov ó národov	10
Prečo Boh dopúšťa zlo	13
Biblická olympiáda	13
Z výroč. správy kňaza II. časť	15
Konfirmácia 2008	18
Detská rubrika	20
Bez Boha na svete	22
Dodatok k V. Kleychovi	27
Ružová polianka	27
História: Necpalský ev. artikulárny chrám	30
Rekonštrukcia žabokrekej modlitebne	34
Podlužanský spevokol na návšteve v Žabokrekoch	36
Milodary na ŠL	37
V matrike sme zaznamenali	38
Rozpis služieb Božích	39
Chlieb náš každodenný	40

Modlitba za deti tretieho tisícročia

Milan Rúfus

Čo budeš ďalej, Bože, robiť
s mláďatami nie už Tvojej doby?
Podržiš ruku nad nimi?

Nedovoľ blúdiacemu času,
aby ich obral o ich krásu
a prestali byť šťastnými.

Aby im vzal ich melódiu
a trávil ich studne, z ktorých pijú,
a pustošil im srdiečka.

Voda, čo nikdy nezamrzá,
tá najsvätejšia voda – slza,
im nesmie padať spod viečka.

Rob všetko, čo len môžeš robiť,
aby si deti chorej doby
uchránil, Bože, od zlého.

Ostaň ich chrániť pri kolíske.
A nechaj čistým, čo je čisté.
Zomreli by sme bez neho.

Tri sviatky

V priebehu jedného týždňa máme v našom evanjelickom kalendári hneď tri sviatky: 29.6.- sviatok apoštolov Petra a Pavla, 5.7.- sviatok Cyrila a Metoda, 6.7.- sviatok Majstra Jána Husa. Sviatky pripomínajúce piatich mužov, ktorí stáli na ceste viery v rôznych časových obdobiach, verne slúžiac svojim životom odkazu Ježiša Krista: „Chodte teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy...“ /Mt 28:19/, „Chodte po celom svete, kážte evanjelium všetkému stvorenstvu“ /Mk 16:15/. Mená, ktoré by nám, evanjelickým kresťanom na Slovensku nemali byť neznáme. Ale vieme aj niečo viac o ich živote, skutkoch, diele, prečo sú pre nás významní? Zoznámme sa s nimi bližšie na základe rôznych zachovaných prameňov histórie v súvislosti, ako naplňali Ježišove hore uvedené slová. Prví dvaja sú významné biblické postavy.

Apoštol PETER. „Ty si skala/Peter/, a na tej skale vystavím si cirkev a brány záhrobia ju nepremôžu“ /Mt 16:18/. Takúto poctu dostal Šimon, syn Jonášov /Mt 16:17/, jeden z učeníkov od samotného Ježiša Krista. Bola to odpoveď na Petrovo vyznanie o svojom Majstrovi zjavená mu samotným Bohom: „Ty si Kristus, Syn Boha živého“ /Mt 16:16/. Prečo práve Šimon? Veď bol iba obyčajným rybárom, ktorý sa snažil uživiť svoju rodinu každodenným lovom rýb, bez nejakého židovského vzdelania, aké mali farizeji a im podobné vrstvy slúžiaci Bohu. Peter mal svoje klady i zápor. Bol poslušný, jednoduchý, úprimný a pravdovravný človek bez predsudkov, v ktorom sa počas celého času stráveného s Ježišom Kristom a na základe Jeho učenia a zázrakov formoval postoj, ktorý vrcholil v jeho vyznaní. Nie že by to sám chcel, bolo mu to zjavené /Mt 16:17/. Peter mal tak rád svojho Pána, že Ho odhovárал od Jeho poslania /Mt 16:21,22/, za jeho slová ho Ježiš nazval satanom /Mt 16:23/. Takisto sa zaprisahával svojim životom a svojou vernosťou aj po poslednej večeri, napriek tomu Ježiša zo strachu zaprel. A o pár dní neskôr vzkriesený Ježiš práve Petrovi 3x kladie otázku: „Šimon, syn Jonášov, miluješ ma väčšmi ako títo“? /Jn 21:15/ Peter predtým 3x zaprel, a teraz 3x pokorne odpovedá: „Pane, Ty vieš všetko, Ty vieš, že Ťa milujem.“ Tu ho Ježiš poveruje dôležitou úlohou: „Pas moje ovečky, pas mojich baránkov“ /Jn 21:15-17/. Prečo Peter? Jeho premena nastala v tú osudnú noc po zapretí Ježiša v jeho mysli a srdci. Vtedy obrátil sa Pán a pozrel na Petra. Peter vyšiel a žalostne zaplakal. Jeho pád vlastne spôsobuje onú zmenu, ktorá v ňom nastala. Zostúpenie Ducha Svätého na učeníkov z neho robí ustáleného jedinca. Až teraz je Peter skala... Naplňajú sa slová z úvodu: „na tej skale vystavím si cirkev“. Cirkev, ktorá trvá dodnes, dejinami a bránami záhrobia rôzne skúšaná, rozdelená na viac prúdov a vyznaní, učení, ale nepremožená, v ktorej je veľa ovečiek a ovčincov po celom svete smerujúcich k jednému veľkému Pastierovi: „Ja som dobrý pastier: znám svoje a mňa znajú moje... a život kladiem za ovce... a počujú môj hlas a bude jedno stádo a jeden pastier“ /Jn 10:14-17/. Peter sa ukázal aj podľa záznamov v skutkoch apoštolov ako dobrá skala, pevný základ Ježišovho evanjelia.

Apoštol PAVOL. „Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ“? /Sk 9,4/ V porovnaní s Petrom je úplný protipól. Aj podľa Ježišovej otázky je zrejme, že vtedy ešte Saul (v prekl. Žiadaný) prenasledoval Ježišových učeníkov a prívržencov zakladajúcej sa cirkvi - kresťanov. Pochádzal z farizejov z kmeňa Benjamín. Ako farizej odmietal všetko nežidovské, prísne sa držal tóry (5 kníh Mojžišových) a aj jeho prenasledovanie kresťanov vyplývalo z poslušnosti voči tóre. Zo Skutkov apoštolov 8:1 sa dozvedáme, že bol pri kameňovaní Štefana a schvaľoval to. Bol veľmi vzdelaný a poznal rabínske metódy vykladania Písma. K jeho obráteniu došlo na ceste do Damašku, kde ho oslovil Ježiš otázkou: Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ? Hneď na to sa Saul pýta: Čo chceš, Pane, aby som činil? /Sk 9:6/ Po tomto obrátení sa pozerá na svet očami Ježiša Krista a ako apoštol vyslaný k pohanom používa meno Pavol (ide o grécke meno, v preklade znamená Malý). Tak ako nedávno horlivo prenasledoval kresťanov, tak teraz horlivo šíri kresťanstvo medzi nežidmi. Na svojich misijných cestách zakladá kresťanské zbory, čoho dôkazom sú listy, ktoré im adresoval. Z týchto listov sa dozvedáme veľa z jeho života, ale aj zo života samotných cirkevných zborov. Na misijné cesty nechodil sám, ale mal spolupracovníkov, ktorých si vychovával. O svoje apoštolstvo celý život zápasil s ľuďmi, ktorí mu ho upierali. Napriek tomu zostal verný svojmu Pánovi a šíreniu kresťanstva až do konca. Jeho koniec je zahalený tajomstvom. Pravdepodobne však zomrel mučeníckou smrťou.

CYRIL A METOD - s týmito dvoma menami je úzko späté šírenie kresťanstva v našej oblasti v neskorších dobách (r.863), viacmenej pohanských, pretože aj keď už kresťanstvo poznali, bolo to iba v hrubých črtách a v cudzom jazyku. Preto sa knieža Rastislav rozhodol požiadať cisára Michala III. v Carihrade o poslanie takého učiteľa na Veľkú Moravu (ďalej VM), ktorý by vedel vysvetliť zmysel Písma v slovanskom jazyku, aby mu všetci porozumeli. Žiadosti sa vyhovel. Boli vybraní práve dvaja bratia zo Solúna (dnes Tesaloniki) už predtým osvedčení misionári, významní byzantskí cirkevní diplomati, znalci slovanského jazyka Konštantín-Cyril a Michal-Metod, ktorí pravdepodobne v máji r. 863 prišli na územie VM so sprievodom pomocníkov - svojich žiakov. Ešte predtým, než sa vydali na cestu, Konštantín zostavil pre slovanskú reč prvú abecedu, písmo - hlaholiku. Potom do neho preložil najpotrebnejšie bohoslužobné knihy. Takto pripravení sa vydali na cestu.

Konštantín sa narodil v r. 826. Študoval v Carihrade. Vynikol v teológii a filológii. Získal titul filozof, bol knihovníkom patriarchu, neskôr profesorom, stal sa patriarchovým poradcom, ktorý ho vysvätil za kňaza. Vynikal aj jazykovými vedomosťami. Neskôr vplyvom nepriaznivých okolností vstúpil do kláštora k bratovi Metodovi.

Michal (kláštorné meno Metod) bol o 12 rokov starší. Narodil sa v r. 814. Študoval právo a osvedčil sa ako právnik, organizátor a diplomat. Neskôr vstúpil do kláštora na hore Olymp, stal sa mníchom - diakonom i opátom. Po príchode brata Konštantína do kláštora sa svedomito pripravovali na misijné poslanie, v ktorom sa veľmi osvedčili u pohanských Chazarov na ostrove Krym. Po nejakej dobe stráve-

nej doma odchádzajú na VM, kde ich radostne vítajú. Sám Rastislav im vyberá nádejných žiakov. S ich prácou sa kresťanstvo mení na plne zrozumiteľné a nadšene prijímané. Po 40 mesiacoch teologickej prípravy sa rozhodli dať vysvätiť svojich žiakov za kňazov, preto išli do Carihradu. Cestou sa zastavili u kniežata Kocela v Panónii (dnešné Maďarsko), ktorému sa tak zapáčila slovienska liturgia, že tu museli pobudnúť asi pol roka a mimo samotného Kocela vyučovali ďalších 50 žiakov. Potom putovali z Blatnohradu do Benátok. Medzitým došlo k politickému prevratu v Carihrade a k vražde Michala III. Zostali teda dlhšie v Benátkach, kde v teologických dišputách s latinskými kňazmi obhajovali sloviensku liturgiu. Pápež Mikuláš I. sa o nich dozvedel a pozval ich do Ríma. Kým tam prišli, pápežom sa stal Hadrián II., ktorý schválil ich učenie a liturgiu v starosloviencine. V Ríme sa zdržali skoro tri roky. Metod bol vysvätený za biskupa, niektorí žiaci za kňazov a diakonov. Konštantín ochorel a vstúpil tam do kláštora. Prijal kláštorné meno Cyril a čoskoro ako 42-ročný (14.2.869) zomrel. Metod sa rozhodol vrátiť späť na VM. Cestou sa zastavil u Kocela na Blatnohrade, kde po zvolaní a porade panovníkov vymohli u pápeža zriadenie samostatného panónskeho arcibiskupstva a do jeho čela postavil pápež r. 870 Metoda ako arcibiskupa. To sa však nepáčilo Frankom, ktorí Metoda zajali na jednej ceste, keď sa vracal z Ríma, a väznili ho 2,5 roka v Bavorsku. Stalo sa to s podporou Svätopluka, ktorý bol naklonený Franskej ríši. Nový pápež Ján VIII. dal Metoda prepustiť a ten mohol pokračovať vo svojej práci. Mal ale proti sebe Svätopluka a kňazov latinskej orientácie. Tí ho krivo obvinili u pápeža z bludov a ten nesprávne informovaný zakázal starosloviensku liturgiu. Po vysvetlení Metoda pápež znova všetko povolil. Metod v priaznivejšej atmosfére dokončil preklad Písma svätého a iných kníh do staroslovienciny. Z titulu arcibiskupa sa stal pápežským legátom v susedných slovanských krajinách. Podnikol niekoľko misijných ciest po arcidieceze. Keďže mal už 70 rokov, myslel na svojho nástupcu - žiaka Gorazda, ktorého už predtým vysvätil za biskupa. To bolo príčinou nových intríg proti Metodovi. Zomiera 6.4.885. Jeho dielo bolo čoskoro po smrti zničené. Pápež Štefan V. ruší sloviensku bohoslužbu, Metodovi žiaci (viac ako 200) sú väznení a neskôr vyhnaní z krajiny. VM sa orientuje na západné kresťanstvo. Starosloviencina pretrvala na malých územiach v Čechách, kde ušli niektorí kňazi z VM a zachovali ju. Český kráľ Karol IV. sa ju o 3 storočia neskôr snažil oživiť, keď založil Emauzský kláštor na Slovanoch a pápež Klement dovolil čítať texty v slovanskom jazyku. Myšlienku slovanskej bohoslužby oživil znova v časoch husitských...

Dielo slovanských vierozvestov pomohlo dovŕšiť pokresťančenie našich predkov, ich učenie šlo z hrubých rysov do hĺbky, s dôrazom na etiku a mravnosť života. Slovienska liturgia sa stala dobou zrodu písma a literatúry, pomohla krajine nábožensky aj kultúrne. Stredovek pririekol bratom do Solúna titul svätcov. Pripomína nám ich aj dvojitý kresťanský kríž tzv. cyrilo-metodský, ktorý má Slovensko na štátnej zástave. Perličkou pre nás dnes je to, že keby ich vplyv pretrval doteraz, tak by sme boli pravoslávni veriaci...

JAN HUS - stredoveká cirkev sa v mnohom veľmi odklonila od čistej apoštolskej pravdy a dobrého prvokresťanského základu. Do učenia i života sa dostali bludy, temnosti a zlosti. Túžba jej vysokých predstaviteľov po svetskej moci a majetkoch zatieňovala pôvodný význam a zmysel cirkvi. Proti tomu sa postavil a Ježišovu pravdu sa podujal brániť dnes veľký muž českého národa, predreformátor Jan Hus. Pochádzal z Husinca pod Šumavou, kde sa narodil asi v r. 1371. Po ukončení latinskej školy v Prachaticiach vyštudoval Karlovu univerzitu. Ako 22 ročný stal sa bakalárom slobodných umení na filozofickej fakulte a po 3 rokoch magistrom filozofie. Po ukončení teológie bol vysvätený za kňaza. Pre jeho schopnosti a nadanie začal prednášať na univerzite, a to dvojakým smerom - cirkevnoopravným a českonárodným. Veľmi ho ovplyvnili spisy anglického reformátora Johna Wiclefa, ktorého myšlienky si osvojil. Čoskoro bol zvolený za dekana fakulty a o rok na to rektorom celej univerzity. Lákalo ho to aj von, medzi ľudí, v boji za Kristovu pravdu sa stal ľudovým náboženským kazateľom, neskôr mu bolo zverené miesto univerzitného kazateľa v Betlemskej kaplnke. Pre jeho čistú zvesť slova Božieho ho chodila počúvať „takmer celá obec pražská.“ Kázal smelo a otvorene proti skazenosti v cirkvi a najmä kňazstva. To sa mnohým nepáčilo. Postupne začal strácať priateľov a podporovateľov (univerzita, arcibiskup, kráľ), čo využil Rím, aby začal proti Husovi veľký proces. Do Čiech poslal vtedajší pápež Ján XXIII. bullu spolu s interdiktom na Prahu (v Prahe sa nesmeli vykonávať žiadne bohoslužobné úkony) pokiaľ tam bude Hus. Po uvážení sa Hus rozhodol Prahu opustiť a šiel na Kozí Hrádok a neskôr na hrad Krakovec pri Rakovníku, aby mohol pokračovať v práci. Tak sa aj po českom vidieku šírila znalosť evanjelia a myšlienky o náprave v cirkvi. Nepriamo bol položený základ k husitskému hnutiu. Hus tu dokončil aj väčšinu svojich literárnych prác.

Nastalo posledné obdobie Husovho života. Medzi cisárom Žigmundom a pápežom prebiehalo vyjednávanie o zvolaní cirkevného snemu, kde mali byť odstránené neporiadky v cirkvi. Koncil prebiehal v Kostnici, kde bol pozvaný aj Hus. Napriek zaručenej ochrane cisárom Husa zajali a uväznili. Na naliehanie českého panstva ho predviedli aj pred koncil, ale obhajovať sa mu nedovolili. Žiadali, aby odvolal všetko, čo hlásal. Hus to opakovane odmietol. Jeho knihy odsúdili na spálenie a rozsudok pre Jána Husa znel: upáliť ako kacíra. Tým bol zbavený kňazskej hodnosti a verejne prekliaty. Ako 44-ročný bol upálený na hranici veľký mučeník Božej pravdy. Telo síce upálili, no nespálili Husovho ducha. Celý český národ sa priznal k jeho dedičstvu a odkazu, hlavne jeho stúpenci - husiti. Jan Hus v kresťanskom učení a živote zostal verný Kristu až do smrti. Približne 100 rokov pred Lutherom sa dokázal ako verný bojovník a priekopník Božieho kráľovstva, hlásateľ pravdy a objaviteľ nového duchovného sveta. „Preto verný kresťan, hľadaj pravdu, čuj pravdu, uč pravdu až do smrti, lebo pravda ňa vyslobodí.“

*Podľa študijných materiálov Biblickej školy v Martine
spracoval **Lubomír Podlucky***

Reflexia

Moja služba seniorátneho dozorca Turčianskeho seniorátu

Za seniorátneho dozorca Turčianskeho seniorátu (TuS) som bol zvolený po ukončení 6-ročného funkčného obdobia predošlého dozorca TuS Jána Hrabovského z cirkevného zboru (CZ) Zemianske Kostoľany-Prievidza.

Voľby sa uskutočnili v júni 2006. Kandidáti na dozorca sme boli dvaja: Jozef Rišian z CZ Necpaly a Jaroslav Križan z CZ Žilina. Vo voľbách som získal viac hlasov ako môj spolukandidát.

Túto funkciu som prijal s veľkou bázňou a zodpovednosťou pred Pánom Bohom. Veď zodpovedne robiť túto službu a pokračovať po mojich predchodcoch - Ivanovi Gantnerovi a Jánovi Hrabovskom, ktorí mali v tejto práci nemálo skúseností, je pre mňa ťažké už aj z toho dôvodu, že nie som organizačný typ človeka. Viac ma baví práca fyzická, manuálna než organizačná. Keď mi J. Hrabovský na seniorátnom presbyterstve v Martine navrhol robiť túto službu, hneď som to odmietol, keďže som sa necítil byť povolaný robiť takú zodpovednú službu.

Navrhol, že keďže je brat senior Jozef Havrila z Necpál, bolo by najlepšie, keby bol aj seniorátny dozorca bližšie k bratovi seniorovi kvôli lepšej a pružnejšej spolupráci. S odstupom času po mojom prehodnotení a zväžení situácie som s funkciou dozorca TuS na jedno volebné obdobie súhlasil.

Svoje plány do budúcnosti v senioráte som verejne prezentoval na seniorátnej konvente v Háji, kde som požiadal všetkých zástupcov CZ, aby mysleli na budúcnosť rastu členov v CZ, aby vyčlenili viac finančných prostriedkov pre prácu s mládežou v každom jednom zbore TuS, lebo len tak môžeme vytvoriť podmienky, ako sa priblížiť mladým ľuďom a ukázať im cestu za Pánom Ježišom. Podotýkam, že keď to spravíme, nemusí sa automaticky dostať úspech v zmysle príchodu mladých ľudí do cirkevných zborov. My, ako dospelí členovia cirkevných zborov, či už rodičia, krstní rodičia, ako aj starí rodičia, musíme ich svojim príkladom predchádzať vo všetkom, ako sa na riadnych kresťanov evanjelickej a. v. cirkvi patrí. Počas svojho pôsobenia v CZ vidím, že skôr mladí ľudia predchádzajú svojich rodičov, či už účasťou na detských besiedkach, mládežníckych vystúpeniach alebo pri návšteve hlavných služieb Božích.

Po 40 rokoch predošlého neslobodného systému sa mnohé evanjelické rodiny úplne vytratili zo zborového života a opätovný návrat je omnoho ťažší ako si vieme predstaviť.

Keď si len spomeniem, že za uplynulých 15 rokov pôsobenia brata farára J. Havrila v Necpaloch bolo confirmovaných približne 200 confirmandov, ktorí pred ľuďmi a Pánom Bohom sľúbili vernosť, a napriek všemožnej snahe zapojili ich do zborového života aj po confirmácii to nie je pri návštevnosti služieb Božích vidieť. Verím však, že semeno zasiate cez Božie slovo do srdca mladých ľudí sa nestratí a Pán Boh bude konať v našom živote a požehnávať našu prácu.

V Turčianskom senioráte ma poteší každá dobrá správa o napredovaní v duchovnej oblasti, ako aj starostlivosť o zachovanie a zveľadenie hmotných objektov, ktoré nám za určite ťažších podmienok ako dnes máme my, zanechali vo viere naši predchodcovia. Potešila ma tiež správa o nachádzaní nových spôsobov ako pritiahnúť mladých ľudí do zboru cez Športové podujatia, ktoré sú potom spojené s výkladom Božieho slova. Aj toto je spôsob, ako sa dá pracovať s mladými ľuďmi, venovať sa im aj po duchovnej stránke.

Naopak, v našom senioráte ma zarmucujú mnohé zlé správy, napríklad zlá spolupráca brata farára s členmi zborového presbyterstva. Veď stupňovať napätie v zbere by nemalo byť cestou, ktorou sa my kresťania máme uberať, skôr by sme mali konať pokánie všetci bez rozdielu! Veď či sme už nemali dosť príkladov nedôstojných kázav v našej cirkvi, akoby nám ani toto nebolo dostatočnou výstrahou, že týmto poškodujeme a nahrávame svojim neprajníkom?!

Tiež ma bolí, keď počujem správu o problémoch a odcudzení, či dokonca rozvodoch v rodinách, kde by to človek vôbec nepredpokladal a ktoré by mali žiť zvlášť príkladným manželským životom.

Už dlhšiu dobu nás zarmucuje a stále nenachádzame odpoveď na stále nízky počet účastníkov služieb Božích, ako aj iných podujatí usporadúvaných v cirkevných zboroch. Veď pri počte Členov v našom CZ Necpaly (1930) je účasť na službách Božích 100 - 150 ľudí nízka, a to napriek dlhodobej snahe o zlepšenie tejto situácie. Obdobná situácia je aj v iných zboroch TuS. Keď okolo seba pozorujem, že z našich evanjelických rodín chodí do chrámu obyčajne jeden z troj-, štvor- aj viacčlennej rodiny, som z toho smutný... Napadá mi v tejto súvislosti misia, ktorú robíme mimo územia našej republiky, či by sme skôr nepotrebovali robiť kresťanskú misiu hlavne v našich rodinách a najbližšom okolí?! Zarážajúce je, že sa táto účasť rodinných príslušníkov týka tiež zvolených funkcionárov CZ!

Prácu zborových dozorcov si predstavujem ako dobrú spoluprácu so zborovým presbyterstvom. Zborový dozorca by mal dbať o duchovný rast zboru a tiež sa starať o dobrý stav zverených objektov, ktoré sa nachádzajú v CZ, a tiež, aby sa hospodárne nakladalo s finančnými prostriedkami v zbere.

Zboroví dozorcovia by sa mali spolu stretávať, hovoriť o spoločných starostiach a radoostiach a vymieňať si medzi sebou nadobudnuté skúsenosti v Pánovej službe. Tiež by sa mali stretávať na spoločných stretnutiach, kde by sa školili a oboznamovali s novými úlohami a cirkevnoprávnymi predpismi. Ja som sa zúčastnil niekoľkých stretnutí a školení dozorcov, ktoré mi veľmi pomáhajú rozširovať si vedomosti vo všetkých oblastiach cirkevného života, a mal som možnosť vypočuť si praktické rady zo života a práce kresťanov zo zahraničia. V novembri 2006 som sa zúčastnil dištriktuálneho stretnutia dozorcov, kurátorov a presbyterov VD v Liptovskom Mikuláši. Heslo stretnutia bolo: „Rieky živej

vody potečú z vnútra toho, kto verí vo mňa“ J 7, 38. Druhé stretnutie dozorcov zvolal do Liptovského Mikuláša dozorca VD Ján Brozman, a to sa nieslo v znamení hesla: Veď nás, Pane, k živej viere.

Spolupráca s bratom seniorom Jozefom Havrilom je tiež na veľmi dobrej úrovni. Vie ma v mojich začiatkoch usmerniť a povzbudiť pri plnení úloh dozorca TuS. V minulom roku bola naša spolupráca ťažšia, keďže brat senior zastupoval chýbajúceho biskupa VD a veľa času mu zaberala táto práca, hlavne cestovanie, ale aj napriek tomu sme všetko s Božou pomocou preklenuli a po zvolení nového biskupa VD sa môžeme opäť naplno venovať zborovej práci, ako aj práci v TuS.

S bratom seniorom si kladieme plány do budúcnosti, s Božou pomocou chceme pracovať na udržaní a pozdvihnutí práce v jednotlivých cirkevných zboroch, ako som už spomínal. Toto celé sa týka práce s ľuďmi, čo je v dnešnej dobe veľmi ťažké. Keď čítam históriu evanjelickej cirkvi, v každom období mali rovnaké problémy, s akými sa boríme aj my dnes. Všetku našu prácu musíme vložiť do úprimných modlitieb a prosieť nebeského Otca, aby nám bol milostivý a požeľnal prácu, ktorú v Jeho mene konáme.

Keď sa dívam okolo seba, ako mladí ľudia, hlavne z našich tradičných evanjelických rodín, zabúdajú na Pána Boha, ako im rodičia nevyštepili do srdca lásku k Pánu Bohu, ako uprednostňujú materialistický spôsob života, znesväcujú Pánov deň - nedeľu rozličnými prácami a takto ukazujú zlý príklad aj svojim dorastajúcim deťom, pýtam sa, kde sa stala chyba?

Dnešná doba priniesla to, že namiesto tradičnej kresťanskej výchovy, kde bolo samozrejmom povinnosťou navštevovať v nedeľu služby Božie, sa ľudia dostali k voľbe a tú si každý vyberá slobodne sám. Aj keď boli v rodine pokrstení, prípadne konfirmovaní, ale nikto sa im nevenoval a nevysvetlil im dostatočne, čo znamená kráčať v šľapajach Pána Ježiša Krista, mnohí dnes nechápu, čo majú robiť.

Aj Biblia nám hovorí: „Všetko je mi dovolené, ale nie všetko je mi prospešné.“ (1K 6, 12). A keďže byť kresťanom znamená slúžiť mnohým, je to veľmi ťažké. Aj keď mnohí so zápalom aj začnú pracovať, po čase ich aktivita ochabne a postupne sa zo zborového života vytratia. Potom to v našich CZ vyzerá tak, že väčšinou sa rôznych aktivít zúčastňujú jedni a tí istí ľudia, čo pre mnohých začína byť veľkým problémom. To isté platí aj v zborovom živote pri účasti na službách Božích, ktorých sa zúčastňujú tí istí ľudia. Mladých toľko nepribúda a starší, verní CZ, odchádzajú z tejto časnosti. Toto je nielen otázka pre náš seniorát, ale pre celú Evanjelickú a. v. cirkev na Slovensku.

Jozef Rišian

(Autor je dozorca Turčianskeho seniorátu. Táto reflexia bola uverejnená v Cirkevných listoch roč. CXXXII, č. 4-5/2008)

Stretnutie kresťanov Bratislava 2008

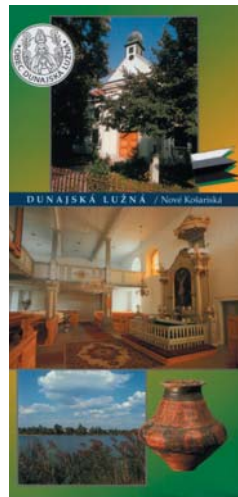
V dňoch 27.-28. júna 2008 sme sa zúčastnili Stretnutia kresťanov 6 národov 2008 v Bratislave. Zázjazu sa zúčastnilo celkovo 42 osôb. Tvorili ho väčšinou mladí – deti, dospievajúca mládež, no i seniori. Cesta autobusom do Bratislavy ubehla pomerne rýchlo. Stačili sme sa pozrieť aj na vodné dielo Gabčíkovo. Pre všetkých – malých i veľkých – bolo skutočným zážitkom vidieť naše najväčšie vodné dielo na vlastné oči. Víťazstvo umu človeka s požehnaním Najvyššieho. A potom sme už boli nasmerovaní do hlavného cieľa našej cesty – Dunajskej Lužnej. V nej mal náš detsko-mládežnícko-seniorský spevokol vystúpiť v programe služieb Božích, na ktorých kázal v rámci už spomínaného Stretnutia kresťanov br. senior Jozef Havrila. Témou kázne bola myšlienka stretnutia „Spojení v Kristovi – spoločne v Európe.“

Patrí sa nám predstaviť našich skvelých hostiteľov, domáci evanjelický cirkevný zbor. Dunajská Lužná je cca 4000-vá obec blízko Šamorína. Je takmer katolícka, evanjelikov je tu iba okolo 400 (v celom cirk. zbore). Pôvodne sa v tejto obci vytvoril maďarsko-nemecký evanjelický zbor. Do roku 1812 tvoril fliu evanjelického zboru v Šamoríne. V r. 1812 si evanjelici postavili terajší chrám Boží, ktorý bol posvätený v r. 1814. Tak to bolo až do 2. svetovej vojny. Po repatriácii boli Maďari a Nemci vysťahovaní a naopak sem prišli Slováci z tzv. Dolnej zeme: z Maďarska, Rumunska i z Bulharska. Po roku 1945 sa tu vystriedali 3 farári, a to Štefan Bojnák (1945-1951), Juraj Spevák (1951-

1957) a Juraj Buzalka (1958-1978). Od roku 1978 v Dunajskej Lužnej pôsobí sestra farárka Elena Darina Ružeková. Evanjelický zbor mal vo svojej histórii, rovnako ako obec, tri názvy: Mischdorf - Horné Košariská-Dunajská Lužná. Terajšia obec vznikla v r. 1974 spojením Nových Košarísk so susednými obcami, s Jánošíkovom a s Novou Lipnicou.

Vystúpenie spevokolu v ev. kostole v Dunajskej Lužnej sa stretlo s veľmi priaznivým ohlasom. Svojimi piesňami: „Pane, daruj pokoj...“ a „Požehnanie s vami zostáva...“ sme potešili srdcia prítomných kresťanov. Z umelecko-hudobného hľadiska to možno nebolo „naj“, ale duchovné zaujatie pri speve, jeho precítené prežívanie sa ukázalo dominantným a rozhodujúcim. A spev ešte oživil deti a mládež, čo bolo poznať. V takej zostave sme vlastne boli detsko-mládežnícko-seniorským spevokolom (nie seniorským spevokolom dospelých).

Po službách Božích nasledovalo priateľské stretnutie s členmi domáceho ev. cirkevného zboru. Bolo veľmi srdečné. Náš sa rozdelil na dve časti. Mladšia skupina sa venovala počúvaniu modernej biblickej hudby nábožných piesní.

Zaujala ich skupina Akustica z Moravy. Predstavenstvo domácej ev. cirkvi, sestra farárka a zborová dozorkyňa, nás oboznámili aj s problémami zboru, no aj s víziou do budúcnosti. Prvoradou úlohou je generálna oprava ev. chrámu, druhou realizácia výstavby hospicu – Domu milosrdenstva v areáli farskej záhrady (pre nevládných a zomierajúcich ľudí).

Neskoro večer po výbornom pohostení (guláš!) sme sa z Dunajskej Lužnej presunuli do Bratislavy na vysokoškolský internát v Mlynskej doline. Ako sme sa ubytovali, o tom radšej písať nebudem. A bola tu zrazu sobota. Po trošku „hororom“ nocľahu a výdatných raňajkách sme sa spoločne presunuli autobusom do centra Bratislavy. V jej starej časti na Hlavnom námestí bolo „gro“ Stretnutia kresťanov 2008. V milom amfiteátri sme sledovali starostlivo zostavený program.

Zaujali nás hlavne detské spevácke zbory, hudobné telesá a vystúpenia hercov - amatérov. Program troch dní tohto stretnutia bol na viacerých miestach Bratislavy a jej okolia. Každý z nás si mohol vybrať z bohatej ponuky podujatí. Zaujímavá bola ponuka na Tržnici duchovných možností, kde sme si o. i. mohli zakúpiť aj rozličné predmety s kresťanskou tematikou. Ja som sa napríklad zúčastnil vystúpenia speváckeho zboru z Nemcka z mesta Görlitz. Počúvať ho, bol pre mňa nevšedný umelecký zážitok. Takto sa prezentovali už dopredu budúci hostitelia. V r. 2011 sa totiž mesto Drážďany stane miestom konania ďalšieho stretnutia kresťanov. Br. senior sa s niekoľkými cirkevníkmi presunul z Hlavného námestia, kde vystupovali detské spevokoly, na divadelné vystúpenie do nádvorja Mirbachovho paláca. Hlboký dojem (okrem bábkových divadiel) na všetkých zanechalo divadelné predstavenie od Kristíny Royovej s názvom Oľga.

Hlavný program vyvrcholil v sobotu o 17. hodine na Hlavnom námestí Bratislavy. Vysielala ho aj Slovenská televízia. Nálada bola super. A program bol bohatý. Ústredným motívom bol ekumenizmus, t.j. spolupráca cirkví šiestich národov (Slovenska, Rakúska, Maďarska,

Nemecka, Poľska a Čiech). Program bol zakončený známym hymnusom evanjelikov „Hrad prepevný...“

Nasledovala cesta domov. Spokojnosť na tvárach mladších i starších vy-

striedala únava (nedospatá noc, pestrý program, teplo). Niečo po 23. hodine sme boli doma. Plní zážitkov.

Pripravil: Mgr. **Július Jarkovský**

Skupinka detí využila čas na návštevu Základnej evanjelickej školy na Palisádach. Pani učiteľky pripravili pre deti rôznych vekových skupín tvorivé dielne. Deti to tak zaujalo, že sa im nechcelo ani ísť domov.

Čas sme využili aj na spoznanie nášho hlavného mesta. Ujo šofér, pán Jesenský z Turčianskeho Jasena, nás previedol po Bratislave. Videli sme prezidentský palác, Bratislavský hrad, budovu parlamentu. Krásny výhľad všetkým učaril.

A. Kraľovanská, Belá

Prečo Boh dopúšťa zlo?

Či v televízii alebo v rádiu – všade počuť o vojnách, o hladu, kriminalite, znečisťovaní životného prostredia... V našom svete vládne tiež nespravodlivosť v nepredstaviteľnej miere. Prečo to všetko spravodlivý Boh dopustí?

Je to skutočne dobrý argument proti spravodlivému Bohu! Ako sa môže Boh dívať na to, ako malé deti umierajú od hladu? Ako môže milujúci Boh dopustiť, že nevinných ľudí odsúdia na smrť? Prečo Boh konečne nezasiahne do vojen?

To sú všetko vážne otázky. Aby sme však mohli dostať správnu odpoveď, musíme nájsť koreň zla. Keď sa na to dáme, musíme počítať s tým, že to bude mať následky i pre nás, pretože korene tohto zla sa nachádzajú v každom z nás. Biblia hovorí, že ani jeden človek nie je spravodlivý.

Pred Bohom sme všetci vinní. Musíme sa tejto skutočnosti pozrieť do očí. Už z uvedomenia si toho vyplývajú prvé odpovede.

Prečo sa na svete deje nespravodlivosť? – Celkom jednoducho preto, že človek je nespravodlivý. Možno sa pýtate, prečo Boh neurobí niečo proti zlu. Nemôže do toho dokonalý Boh zasiahnuť? Ale áno! On to už dokonca aj urobil. Boh videl, že my ľudia, pod zlom trpíme. Aby nás pritiahol na svoju stranu, poslal na tento svet svojho jednorodeného syna. Ten musel zobrať zlo každého jedného z nás na seba. Zmysel a účel Ježišovej smrti bol výlučne v tom, že tým každému človeku umožnil vrátiť sa do osobného vzťahu s Bohom.

V tom sú si všetci ľudia podobní: *Všetci totiž zhrešili a chyba im Božia sláva.* (List Rímskym 3:23)

Boh však nám, ľuďom, dal slobodnú vôľu. Môžeme sa rozhodnúť pre dobré alebo zlé. Môžeme prijať Boha a tým sa nechať zmeniť na nového človeka, alebo môžeme naďalej žiť podľa našich vlastných predstáv. Boh nám ponechá našu vôľu, nech sa rozhodneme akokoľvek. Jedno je však isté. Keby sa viac ľudí podriadilo Božej vôli, na našej zemi by to vyzeralo celkom ináč. Máme dosť dôvodov na to, aby sme sa rozhodli.

Urs-Heinz Naegeli: *Dostanú sa dobrí ľudia do pekla?*

Biblická olympiáda

„Vtedy povstal veľkňaz Eljášíb i jeho bratia, kňazi, a budovali Ovčiu bránu; sami ju obnovili, osadili jej vráta, a to až po vežu Méá, ktorú obnovili až po vežu Chana-neél. Vedľa neho budovali mužovia z Jericha a povedľa zasa budoval Zakkúr, syn Imrího. Rybnú bránu budovali synovia Senáovi. Oni sami ju vyložili trámami, osadili jej vráta, zámky i závery. Vedľa nich opravoval Merémót, syn Úrijov, vnuk Kócov. Vedľa nich opravoval Mešullám, syn Berechjov, vnuk Mešezabélov; vedľa nich zase opravoval Cádók, syn Baanov. Vedľa nich opravovali Tekóania. Ich šľachtici však nesklonili šije k práci svojho pána. Starú bránu opravovali Jójádá, syn Páséachov, a Mešullám, syn Besódjov.“ Nehemiáš 3, 1-6

Takéto a podobné texty z Biblie sa tohto roku učili niektoré deti aj z nášho zboru na seniorátne kolo biblickej olympiády, ktorá sa konala 7. mája 2008 v priestoroch Biblickej školy v Martine. A že si učebné texty poriadne naštudovali, o tom svedčia aj umiestnenia. Z nášho zboru sa tejto olympiády zúčastnilo osem súťažiacich. Umiestnenia tých najlepších boli takéto:

1. kategória - Michaela Kralovanská (Žabokreky) - 4. miesto
3. kategória - Kristián Šuták (Necpaly) - 1. miesto
4. kategória - Adam Bezděk (Belá-Dulice) - 2. miesto,
Andrea Bartošová (Žabokreky) 3. miesto.

Popri učení a písaní testov boli pre deti pripravené hry a kreslenie biblických príbehov na chodníky na Memorandovom námestí v Martine. Chutným obedom a vyhlásením výsledkov sa seniorátne kolo biblickej olympiády skončilo.

Cestou domov sme však začali uvažovať nad tým, akú taktiku zvolíť na celoslovenské kolo, keďže Kristián Šuták postúpil do záverečného kola tejto súťaže. Nakoniec sme zostali pri starej ale osvedčenej taktike - zodpovedné a cieľavedomé štúdium Písma Svätého.

To sa nakoniec ukázalo ako správne. Vo svojej kategórii Kristián obsadil v rámci celého Slovenska tretie miesto. Patričným ocenením bol diplom ale aj hodnotné ceny. No určite to bol aj pocit toho, že štúdium Písma Svätého - Božieho slova pri-

náša so sebou nové informácie, vytvára vzťah s Bohom, buduje vieru, pomáha, potešuje.

To všetko prajem každému, kto sa venuje intenzívnemu štúdiu Božieho slova, kto si ho pravidelne číta. Ďakujem všetkým deťom a mladým, ktorí sa tohto roku rozhodli ísť si zmerať svoje vedomosti a prajem im, aby i naďalej brali do svojich rúk Písmo Sväté.

Martin Škarupa

Z výročnej správy kňaza za r. 2007 uvádzame II. časť.

(V predchádzajúcom čísle nášho časopisu sme uverejnili I. časť správy kňaza, v ktorej sme mali možnosť oboznámiť sa s duchovno-náboženským životom nášho cirkevného zboru.

V tomto čísle uvádzame II. časť správy, ktorá nám podáva obraz o hospodárení zboru za minulý rok a predkladá nám aj rozpočet na rok 2008.)

Hospodárenie zboru:

Na základe celoročných príjmov a výdavkov uvádzame celkové hospodárenie zboru v hrubých číslach najzákladnejších nákladov v jednotlivých častiach hospodárenia.

Príjmy:

Príjmy z nájmu :	35.249,00
Ostatný príjem:	4.714,67
Cirkevný príspevok:	184.500,00
Milodary:	393.200,60
Ofery:	86.746,50
Cirkevné fondy:	15.786,00
ŠR a samospráva:	33.223,00
Ostatné:	44.272,50
Pôžičky prijaté:	205.710,00

PRÍJMY SPOLU: 1.003.401,67

Výdavky:

Zdaňované výdavky:	4,00
Preddavky na daň:	0,00
Mzdy a odmeny za prácu:	83.695,00
Daň a odvody:	26.905,00
Réžia:	191.983,00
Cestovné:	20.953,00
Opravy a investície:	446.921,40
Programové náklady:	181.919,00
Finančné výdavky cirkevné:	74.975,00
Finančné výdavky ostatné:	6.824,07
Pôžičky poskytnuté:	236.376,75

VÝDAVKY SPOLU: 1.270.556,52

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA : -267.154,85 Sk

Zostatok hospodárenia z r. 2006 449.235,99 Sk

Spolu má CZ k 31.12.2006 + 182.081,14 Sk

Rozpis finančných prostriedkov:

na pokladni	B	2.955,00	+	N	4.168,70	=	spolu	7.123,70
na bež. účtoch	B	62.150,00	+	N	112.807,44	=	spolu	174.957,44
Spolu:	B	65.105,00	+	N	116.976,14	=	spolu	182.081,14

V Necpaloch účty:

základný účet	4.804,34
dotačný účet	8.003,10
Eurofond (Ž)	100.000,00

spolu: 112.807,44

Členovia rozšíreného predsedníctva CZ a Revízna komisia vykonali kontrolu evidencie a vedenia hospodárskej agendy 10. januára 2008. Prekontrolovali všetky účt. doklady (počet položiek za r. 2007 v matkocirkvi Necpaly je 576 a vo filii Belá 119).

Konštatovali, že v účtoch sa nevyskytli žiadne nezrovnalosti, evidencia je vedená veľmi presne a svedomito, za čo si naše s. účtovníčky zaslúžia pochvalu a navrhujeme presbyterstvu i celozborovému konventu prijať túto správu o hospodárení tak, ako bola prečítaná.

Následne br. dozorca predložil konventu na schválenie aj návrh **rozpočtu na r. 2008**, tak ako bol pripravený na rozšírenom zasadnutí predsedníctva CZ a Zboru kurátorov:

Príjem:

Príjmy zahrňované do zákł. dane	0,-
Príjmy zahrň. do zákł. dane-nájom	100.000,-
Cirk. príspevok	190.000,-
Milodary	450.000,-
Ofery	90.000,-
ŠR a samospráva	40.000,-
Dary a príspevky, daň VPU	0,-
dary a prísíp.- ostatné (za zvonenie)...	40.000,-
dary a príspevky-cirk. fondy	40.000,-
Pôžičky.....	180.000,-

Príjmy spolu: 1.130.000,-

Výdavky:

Mzdy a odmeny	70.000,-
Daň a odvody	23.000,-
réžia /el. prúd a iné/	230.000,-
cestovné	24.000,-
opravy a investície	381.000,-
programové náklady 1 (knihy,jubil.,dary)	20.000,-
programové náklady 2 (Šum. líp)	80.000,-
programové náklady 3 (tábory,výlety)	50.000,-
finančné výdavky - cirkevné.....	78.900,-
finančné výdavky - ostatné.....	10.000,-
pôžičky poskytnuté a iné	300.000,-

Výdavky spolu: 1.266.900,-

Rozdiel príjmov a výdavkov..... -136.900,-

Schodok v hospodárení r. 2008 plánujeme vykryť zostatkom hospodárenia z roku 2007 (+182.081 Sk - 136.900 = +45.181).

Záver:

V závere svojej výročnej kňazskej správy musím vyznať, že som bol zahanbený tým, ako napriek mojim pochybnostiam sa Pán Boh priznával k našim snahám a vzbudzoval štedrých darcov pri podpore diela, ktoré sme konali. Ďakujem Vám za Vašu štedrosť, za ochotu pomôcť práve vtedy, keď to bolo najaktuálnejšie. Ďakujem svojim spolupracovníkom za ich aktívnu účasť na prácach, ktoré sa konali a prosím Vás, zapájajte sa do života zboru, využívajte čas milosti Božej ku stretávaniu i pestovaniu duchovno-náboženského života a nadovšetko „Prinášajme ovocie také, aké od nás očakáva Pán vinice, aby sme nemuseli byť vyfatiť, ako neúrodný strom!“ Amen.

Prijaté uznesenia z výročného konventu:

V rámci výročného zborového konventu po obsahovej diskusii boli prijaté nasledovné uznesenia, ktorými by sme sa mali riadiť:

1. Prijatie kňazskej správy tak, ako bola prednesená br. farárom
2. Prijatie správy o hospodárení CZ za rok 2007
3. Prijatie rozpočtu na rok 2008
4. Návrh prác na rok 2008: zateplenie stropu na kostole v Belej započatie prác na oprave modlitebne v Žabokrekoch dokončenie prác na kostole v Necpaloch (úprava terénu)
5. Navrhované investície: pre prácu s mládežou zakúpiť aparatúru pre práce okolo kostola a fary zakúpiť výsuvný rebrík, krovínorez, snehovú frézu – podľa toho ako budú vychádzať finančné prostriedky
6. Ak sa rozbehnú práce na oprave modlitebne v Žabokrekoch vyhlásiť mimoriadnu zbierku v tejto filii
7. V roku 2009 zvýšiť výšku CP podľa pripraveného rozpočtu na r. 2009
8. Prizvať p. J. Šimkovú na zasadanie rozšíreného predsedníctva CZ ohľadom zrušenia zmluvy o užívaní farskej záhrady
9. Cestou presbyterov rozšíriť a skvalitniť prácu s deťmi a mládežou

Členovia CZ hlasovaním jednomyselne prijali: výročnú kňazskú správu, správu o hospodárení CZ, správu revíznej komisie a návrh rozpočtu na rok 2008, ako aj všetky ostatné uznesenia č. 1-9.

Konfirmácia 2008

Po dvoch rokoch prípravy sme tohto roku konfirmovali 8 mladých členov nášho cirkevného zboru. Rozhodli sa tak vyznať vieru v Boha pred spoločnosťou veriacich v chráme Božom a sľúbiť vernosť našej cirkvi. V 3. nedeľu po Svätej Trojici, 8. júna 2008, bolo všetko k tejto slávnostnej chvíli pripravené, a tak mohla začať pamätná chvíľa pre týchto mladých ľudí: (zľava do prava)

Michaela Bartošová, Žabokreky

Anna Badínová, Belá-Dulice

Jana Ševečková, Belá-Dulice

Miriám Poloncová, Ďanová

Michal Bartoš, Žabokreky

Roman Páleš, Žabokreky

Jozef Rišian, Žabokreky

Matej Šípka, Žabokreky

Samotnej konfirmácii predchádzala skúška na fare a potom v kostole. A že učenia bolo dosť a niekedy sa fakty riadne plietli, to dokazujú aj úsmevné výroky našich konfirmandov.

„Múdrosti“ našich konfirmandov

Prívrženci Jána Husa sa volali husáci. (husiti)

Kto môže v našej cirkvi krstiť? Iba pán farár a Pán Ježiš Kristus.

(kňaz a vo výnimočných prípadoch každý konfirmovaný člen cirkvi)

Ježiš Kristus ustanovil Večeru Pánovu pred svojou smrťou - na Štedrý deň.

(na Zelený štvrtok, deň pred svojou smrťou)

Čo slávime na Štedrý deň? - narodenie Adama a Evy.

(narodenie Pána Ježiša Krista)

Po štyroch adventných nedeliach nasleduje Zelený štvrtok a Veľký piatok.

(Štedrý deň a Vianoce)

Po Novom roku nasledujú už normálne dni.

(sviatok Zjavenia a nedele po Zjavení)

Luther zomrel v roku 19.. (1546)

Najbližší Lutherov spolupracovník sa volal Maximilián.

(Filip Melanchton)

Biely štvrtok, Zelený piatok.

(Zelený štvrtok, Veľký piatok, Biela sobota)

Kto stojí na čele cirkevného zboru? - spevák.

(zborový farár a zborový dozorca)

Ktorý cisár zastavil prenasledovanie kresťanov? - Svätopluk Michal.

(Konštantín Veľký)

Luther nastúpil do kláštora vo Waterloo. (Erfurt)

Skala vekov, Tvoja skrýš, zbroj výborná i sila.

(Skala vekov, Tvoja skrýš, ukry ma a srdce stíš)

Jur Jánošík - (Jur Janoška - biskup ECAV)

Keď zasvitnú ranné zdroje... (ranné zore)

Prví kresťania žili dobrodružne. (v láske, v porozumení...)

V 70. roku prestali Rimania prenasledovať kresťanov, lebo vydali Šopronské artikuly. (V 70. roku začali kresťanov prenasledovať Rimania. Šopronské artikuly zaručovali evanjelikom čiastočné zmiernenie protireformácie a rozvoj cirkvi a boli vydané 1681)

Bodaj by nás zachvátila.

(Ak by nás zachvátila - pieseň ES 263)

Ján Hus sa narodil v Husci - (Husinci)

Známa pražská univerzita sa volala - Komenského univerzita.

Odsudky - (odpustky)

Ardaja - (Antiochia)

Dnes idem prvýkrát pokrstiť svoju krstnú zmluvu.

Milí deti!

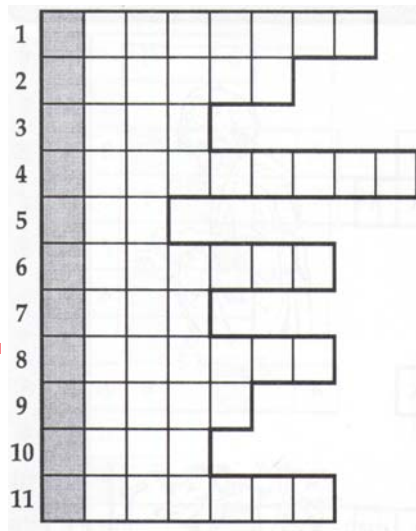
V tomto čísle máme pre vás pripravenú tajničku, biblickú hádanku a trochu humoru. Pred tým však prináša mená výhercov z predchádzajúceho čísla:

1. Ďanovská Lenka, N
2. Rišian Michal, Ž
3. Šugar Roman, B-D
4. Langer Ladislav, B-D
5. Cárach Peter, N

Prajeme vám dobrú zábavu a úspešné vyriešenie zadaných úloh. Správne odpovede zasielajte na farský úrad. Niekoho z vás určite neminie odmena.

1. úloha

1. Mestečko, v ktorom sa narodil Ježiš Kristus
2. Brat apoštola Petra
3. Čo je Sinaj
4. Mesto utrpenia a smrti Pána Ježiša
5. Prvá žena
6. Mesto, v ktorom Ježiš prežil svoje detstvo
7. Meno obete prvej vraždy v dejinách ľudstva
8. Najmúdrejší a najbohatší kráľ Izraela
9. Meno Saula po obrátení pred Damaskom
10. Mojžišov brat
11. Mesto, kde žila Mária, keď k nej prišiel anjel Gabriel

2. úloha

KTO SME?

Vašou úlohou je uhádnuť mená ľudí v tomto biblickom príbehu...

Som vnuk Abrahámovho brata Náchora. Abrahám bol mužom viery, no mal sklony aj k majetníctvu. Tak trochu to zdedili všetci príbuzní a ja patríam medzi nich, lebo vlastním veľké stáda dobytky. Mám dve dcéry. Jedna je krásna, no je mladšia ako jej menej pekná sestra. Nažívali sme si dobre, až do dňa, kedy k nám prišiel ženbychtivý mladík. Zaľúbil sa do mladšej. Bol ochotný slúžiť za ňu sedem rokov. V našej domácnosti bolo zvykom vydať najprv staršiu dcéru. Keď sedem rokov uplynulo, konala sa svadba. Nastávajúceho zaťa som však okabátil a v noci mu

do stanu poslal staršiu. Stala sa jeho zákonitou manželkou, ale bez lásky, ba čo horšie, s veľkou nenávisťou. Tento mladík natoľko miloval svoju mladšiu dcéru, že bol ochotný slúžiť ďalších sedem rokov, len aby sa stala jeho manželkou aj ona. Pretože staršia bola nenávidená, Boh jej pre útechu požehnal deti. No a mladšia, krajšia a tešiaca sa manželovej láske, zostala neplodná. Dve sestry, ženy jedného muža – to neveštilo nič dobré. Viedli medzi sebou nekonečné hádky o prvenstvo. Až keď sa mladšia začala modliť k Bohu o potomka a prosíť s pokorou o milosť, Pán sa na ňu rozpomenul a daroval jej dvoch synov Jozefa a Benjamína. Viete, ako sa volám ja, moje dve dcéry a zať?

Pomôcka – 1. kniha Mojžišova 29. a 30. kapitola

Had a myš

Muž kúpil myš, aby ju použil ako potravu pre hada, ktorého choval vo svojom veľkom teráriu. Nič netušiacie zviera pustil dovnútra. Had zatiaľ spal a nejavil o ňu záujem.

Myš mala pred sebou veľký problém. Had ju mohol kedykoľvek uhryznúť a zjesť. Zjavne jej však hlavou prebehol plán. Začala hada zahrabávať pieskom, až kým ho nebolo vidno. Potom si ľahla do kúta a zdalo sa jej, že svoj problém vyriešila.

Riešenie problému však prišlo zhora. Muž otvoril terárium a chuderu naivnú myš odtiaľ vybral.

Aj my sa snažíme naše problémy a hriechy prikryť a zahrabať. Ale sú to len chabé pokusy. Je naivné myslieť si, že by sa nám podarilo prikryť a schovať našu náklonnosť k hriechu. Keď sa totiž hriech preberie zo sna, otrásie sa od piesku a ukáže sa v celej svojej sile. Vtedy má nad nami všetku moc.

Keby nebolo zachraňujúcej ruky nášho Pána, hriech nás zničí zaživa. Nedovoľ, aby ňá zaživa utrúpil a zničil hriech a zlo. Nechaj sa zachrániť.

Zasmejte sa...

Ktorí športovci sú najzbožnejší?
Cyklisti, lebo im záleží na tom, aby mali v poriadku duše.

Babi, stvoril Pán Boh aj leva?
Samozrejme vnúčik.
A to sa nebál?

„Mami, je to pravda, že sa po smrti zmení človek na prach?“ - pýta sa malá Anička mamky.

„Áno je to pravda. Prečo sa pýtaš?“

„Tak to za našou skriňou muselo zomrieť veľa ľudí...!?“

Bez Boha na svete

(dokončenie)

štrnásť kapitola

Ledva zišiel Martinko do dediny. Jedno, že včera od obedu nejedol, potom, že sa tak nadmieru prehnal, spadol a ležal až do rána; aj rosa na neho spadla. A predsa, za celý svet nedal by radosť, že môže gazdinej odovzdať ovečku živú a zdravú. Ako sa ona poteší!

No, keď gazdiná, miesto poďakovania ešte raz ho vyhrešila, ba aj ostatné ženy frflali, že neskoro ide pre statok a dohovárali, aby vraj zase niečo nevyviedol, zaľúťal si chudák, ako ešte nikdy nie.

Tvrdo padla mu cesta z hory, storáz tvrdšie do hôr. Tam nechal Jožka s Bundášom pásť a sám si ľahol na skalú. Ó, keby videla gazdiná teraz tú jeho smutnú tvár, ľutovala by, že mu na oči vyhodila aj tatíčka, aj mamičku a že mu pripomenula: „Ani to sem nepatrí a bude nám tu škodu robiť!“

Darmo Jožko o všeličom začínal, Martinka ničím nerozveselil. Dnes sa mu ani spievať nechcelo. A keď Jožko čítal, počúval ho, ale o čítanom nehovoril, ako inokedy. Tak s ním bolo na druhý aj tretí deň.

V nedeľu dovolil Jožkovi, že smie s ním pásť. Keď si čítali, otvorila sa mu kniha tam, kde je napísané, že Židia chceli Pána Ježiša ukameňovať za to, že v sobotu uzdravil jedného nemocného. Tu si Martinko povedal: „Teba aj zabiť chceli, že si človeka od smrti vyslobodil; mňa len hrešili, hoci som tú ovečku doniesol, a už to nemôžem ožlieť. Ale odpustím gazdinej, tak ako si aj Ty odpustil.“

Zaplakal Martinko žalosťne a keď sa vyplakal, bol už zase ten starý. Na dobytok ešte lepší pozor dával a k Jožkovi bol samá dobrotá. Ľudí prívetivo pozdravoval a usmieval sa na nich tak, ako inokedy. Len jedno ináč bolo. Nemohol viacej na žiaden strom vyliezť, ani na skalú, iba s veľkou biedou. A keď hnal do hôr, aj tri razy odpočíval. Skoro nič nejedol, len vody sa mu vždy žiadalo. A taký bol v tvári, ako keby ani slnko na neho nesvietilo a oči mu svietili ako dve hviezdy.

Toho roku museli skôr prestať pásť. Tešil sa Joženko: „Budeme zase spolu chodiť do školy. Dajú nás pán učiteľ do jednej lavice, veď ty sa už bársčo naučíš.“

Keď boli posledný raz v hore, nechal Martinko Jožka stádo zháňať. Sám stál na tej skale, kde neraz sedával a myslel, či to vždy všetko tak bolo - a keď nie, kto to všetko stvoril, kde

býva Boh - a kam to tých ľudí berie, keď umrú. No, dnes sa už nepýtal, vedel všetko: že bol raz čas, keď ničoho nebolo na zemi - ba ani zeme, len Boh. Tento Boh všetko, čo vidíme, nebo i zem stvoril za šesť dní. On býva v nebi a zem dal ľuďom. Aj to, že ľudia bolí zlí a neposlušní a odtrhli sa od Neho, hoci On ich tak miloval, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nikto, kto v Neho verí, nezahynul, ale mal večný život. A že tento Jeho milý Syn prišiel na svet, aby hľadal a spasil to, čo bolo zahynulo. Potom vstal živý z hrobu a vrátil sa do neba k svojmu Otcovi. Tam rozkázal stavať mesto, akému páru niet. A keď už bude pre každého príbytok hotový, keď už jeho ovečky, každá podľa mena, budú zapísané v knihe života, potom príde a poberie ich k sebe, aby kde je On, aj ony boli a tam Mu na veky slúžili. Vedel Martinko aj to, že to bolo tak, ako v tej pesničke:

„Chcete-li přijít k Němu, slúžte tu věrně Jemu!“

Kto by chcel Ježišovi v nebi slúžiť, musí Mu slúžiť už tu na zemi. Poďakoval Martinko Pánu Bohu, že mu dal o všetkom tom sa dozvedieť a v kresťanskej zemi nemusí ani jeden človek žiť bez Boha, môže sa

o Ňom všetko dozvedieť, len keď Ho o to prosí, on Mu aj skrze ľudí, aj v Písme ukáže čo chce a na pravú cestu ho privedie.

Potom sa díval po horách, po tom peknom svete. V doline ležala hmla, ako keď sa panská nevesta zavinie do svadobného závoja. Po horách ešte svietilo slnko, bozkalo Martinka na obe líca. Videlo ho dnes naposledy v hore a do jari je ďaleko... Žlté, červené i zlaté lístie opadávalo k zemi a horami zase letela smutná hudba, ako keď nejakého veľkého pána pochovávajú. Ba, každý ten lístok volal: „Martinko, dobrú noc! Nikdy viacej ňa už nevidíme.“ A Martinkovi bolo zrazu tak divne pri tom lúčení, ako ešte nikdy. Vystrel ruky, akoby ten milovaný, pekný svet chcel objať. Slzy mu vypadli z očí:

„S Pánom Bohom tu ostaňte!“

Potom zišiel za stádom a keď už hnali z hory, dokiaľ len bolo vidieť seč, sa obzeral...

Prišli domov. Martinko nechcel večerať a veru pekné dva klíny báleša dala im richtárka. Prosil Jožka, aby mu radšej prečítal to, čo v hore čítali, ešte raz tam, kde hovorí Pán Ježiš: „Kto prichádza ku mne, nikdy nebude lačnieť a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť. A to je vôľa toho, ktorý ma poslal,... aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň.“

Potom sa pomodlili a ľahli si spať. No Martinko len driemal. Bola veľmi studená noc. Kde bol ešte aký kvietok, zmrzol. Mesiačik svietil do šopy na oboch chlapcov a hviezdy okolo neho sa ligotali ako veľké slzy. Áno, bolo veľmi zima.

Zrazu sa Martinko prebral, cítil tú zimu. Ležali spolu pod Jožkovou perinou a Jožko kašlal vo sne.

„Je mu zima,“ myslel Martinko. „Perinka je malá, oba sa pod ňou nezahrejeme, radšej nech on má celú, však ja aj tak obležím.“ Martinko prikryl kamaráta a sám sa schúlil pod starú halenu. Ale to ako by nič na sebe nemal. Začala ním zima triasť až mu zuby drkotali, a tak ho všade pichala - v prsiach, bokoch, v chrbáte, že nevedel, čo robiť.

„Joženko!“ volá z celej sily, ale ani hlasu nemôže vydať, „prosím ťa, prikry ma tou perinou, je mi veľmi zle!“

No Jožko ho nepočul, len spí a spí.

„On tak spí, Pane Ježišu, ako Tvoji učenci, keď si ich najviac potreboval, tam v Getsemane,“ žaluje sa chlapec Pánovi.

Mnoho dobrého urobil Jožkovi, neraz bol pre neho hladný a teraz spí a nepočúva, ako ho pekne prosí.

„Pane Ježišu, je mi veľmi zle a nikoho nemám, kto by ma zakryl... sám sa už ani pohnúť nemôžem, neopusti ma, môj Pane Ježišu, pomôž mi!“

Martinko nestačil domyslieť, zahriali sa mu zrazu všetky údy a taký pot mu vystúpil, ani čoby ho bol do vody namáčal. To bolo dobre! Nato Martinko zavrel oči a zaspal.

Bolo jedenásť hodín. Hrobár ohlásil a ide domov pospať si do jednej. Ale čosi akoby ho ľahalo pozrieť, čo robia chlapci. Rád sa na nich pozerával, keď spali. Niekedy držal Martinko Jožka okolo krku a tak si ležali tvár pri tvári, usmiati, šťastní, čo akí princovia v hodvábnej posteli. Radosť bolo na nich pozrieť! Hrobár vošiel. Mesiačik svietil do šopy na chlapcov. Jožko bol až po uši prikrytý perinou, ani čoby ho dobrá mamička poukryvala a Martinko trochu ďalej, skrčený na holej slame, iba pod halenou. Čelo aj líca ako oheň, oči otvorené, priam tak ligotavé, ako tie hviezdy na nebi.

„Martinko, čo ti je?... Prečo nič nehovoríš? Nepoznáš ma?“

Zakrútil chlapec hlavou a hovorí:

„On už skoro príde, ja Ho čakám.“

„Koho?“

„Syna Božieho, príde si pre mňa. Teraz už idem cez tú veľkú vodu po pás, ba po srdce, ale ja sa nebojím!“

„Martinko, preber sa, veď nevieš, čo hovoríš!“

Hrobára zaliali slzy.

No Martinko sa s kýmsi druhým ďalej rozpráva:

„Prišiel si? Pekne Ťa vítam! Držíš ma? Aký si dobrý! Ja sa už nemôžem držať, všetko ma bolí. Tá ovečka ležala hlboko a ja som pre ňu spadol a veľmi som sa uderil... A oni ma ešte hrešili... Ale nehnevám sa... Boli ku mne dobrí, veľmi dobrí, bárs som sem ani nepatril... Nech im to Pán Boh vynahradí. Aj ma vychovali, aj Jožka mi dali a prechovali... Ale teraz ja už len radšej pôjdem s Tebou. Viem, že stojíš pri mne a tam Ťa uvidím, pravda Pane Ježišu, môj milý Pane Ježišu!“

Usmial sa Martinko a zavrel oči.

Rozbehol sa hrobár pre ženu a zanesli chlapca do izby. Zbehli sa aj druhé ženy, hoci bola noc. Zabúchal im hrobár na okná:

„Ktorá ste z Boha, podťte! Na Martinka čosi prišlo!“ Ale chlapec ani jednu nepoznal, ani Joženka, ktorý pri ňom nariekal tak, ako tam na skalách - len nasilu ho od postele odtrhli, aby mohli k Martinkovi pristúpiť.

Skúšali ženy všeličo.

„Ak s ním nebude lepšie,“ hovorí mlynárka, „zavoláme ráno doktora.“

Uvarili akési zeliny. Chlapec sa po nich rozobral. Pozrie po ženách:

„Za všetko vám pekne ďakujem. Ale,“ hovorí trhaným hlasom, „ja som žil na svete bez Boha, a vy ste všetko o ňom vedeli... a ani jedna ste mi nepovedali...“ Za chvíľu hovorí ďalej smutno: „A sami tak žijete, akoby Ho nebolo a veríte tomu, čo nie je pravda... Keď umriem, nedávajte mi peniaze na prevoz. Pán Ježiš zadarmo prevezie. A nebojte sa, že by som vás prišiel strašiť... Ó, ja už nikdy viac neprídem, lebo je to veľmi ďaleko, sotva by som potrafil...“

Počúvali ženy chlapca - veď hovoril ako Sväté písmo.

„Neboj sa Martinko,“ povedal hrobár, však ty ešte neumrieš. Prišlo, prejde a budeš ešte naše stádo pásavať!“

„A také pekné šaty ti dáme ušiť!“ sľubovali ženy. „Jožka si môžeš vziať za pasáka, a aj jeho ti zašatíme a vás oboch prechováme.“

„Cez zimu môžete u nás bývať,“ hovorila mlynárka. „Aby vás tu nezabilo, a na jar vám chalupu popravíme, alebo novú postavíme.“

„Mám ja už postavenú tam... a ďakujem za všetku dobrotu... Zdvihnite ma, prosím vás!“

Zdvihli ženy chlapca, dali mu vyššie pod hlavu.

„Idú na neho driemoty,“ povedala hrobárka, „zaspí.“

Otvoril namáhavo oči.

Joženko sa hodil k nemu a plakal.
„Neplač,“ teší ho Martinko a kladie horúcu ruku na hlavu kamarátovi, druhú mu oblizuje Bundáš, „neplač, tak Boh miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby každý, kto verí, nezahynul, ale mal večný život,... aj... ty...“

Darmo čakali ženy, že ešte viac povie, vydýchol si a zaspal.

„Nechajte ho,“ radí hrobár, „nech spí, bude mu ľahšie.“

Priam začínalo svať. Pozrie hrobárka na chlapca.

„Tetička,“ vykrikuje na Hudcovu, „však už nedýcha...!“

Ach, bolo to tak, ako tie hory predpovedali: Prišiel si Pán Ježiš pre Martinko „ráno“. Neodobralo sa slniečko od neho nadarmo, nikdy ho už viac nevidí!

Keď pred pätnástimi rokmi pochovávali Martinkovu mamičku, mala na pohrebe ľudí, čo aká boháčka. Ale taký pekný pohreb, ako bol Martinkov, Rášovčania ani nepamätali.

Všetky dievky v dedine sa vystrojili pod veniec, všetci mládenci ho chceli niesť. Pán učiteľ rozkázal, aby prišli školské deti. Keď si Martinko tak školu vážil, chcel mu za to preukázať počestnosť, ako sa patrí. Na truhlu mu dali veniec zo samého rozmarínu a druhý so stužkami na kríž.

Za truhlou išiel chudáčik Jožko s odkrytou hlavou.

Pochovali Martinka vedľa jeho mamičky. Hrobárovi, keď už truhlu zahrabával, tak padali slzy, ako ešte nikdy.

„Nech ti je tá zem ľahká, Martinko!“

Príde jar, príde, zase zakvitnú lúky, roz-zelenajú sa hory a čakať budú Martinka, že poženie stádo rášovské... Ale darmo. On nepríde. Odišiel do tej zeme ďalej,

kde uvidel už Pána Boha aj Pána Ježiša. Bude sa tam prechádzať, kde rastie ovocie na stromoch dvanásť ráz do roka. Tam, kde niet viac smrti, ani chudobných, ani bolesti; za to vždy radosť, anjelská hudba a utešené spevy - v tom krásnom meste s perlovými bránami a zlatými ulicami, kde sú domy zo samých drahokamov.

Pochovali Rášovčania Martinka, zaplakali nad ním, lebo podobného pastierika, čo by tak miloval Boha, vážil si ľudí a staral sa o dobytok, nikdy viac nedostali.

O Joženko sa postaral Pán Boh.

Koniec

Dodatok k V. Kleychovi

Drahí bratia a milé sestry!

Po určitom čase sa vraciam k svojmu príspevku, ktorý bol uverejnený v č. 3-4/2007 v Šumení líp. Priblížil som vám vtedy životnú púť českého exulanta Václava Kleycha. Smrť ho zastihla práve v Necaloch. Zapálený vlastenec, tvorivý vydavateľ a kolportér náboženskej literatúry, veľký evanjelik. Zaslúžil by si pozornosť v podobe pamätnej tabule v našom evanjelickom chráme. Kým sa však kompetentní činitelia dohodnú, pripomeňme si ešte osobnosť Václava Kleycha zverejnením povesti o legendárnom „Ružovom paloučku“ v Morašiciach-Lažanoch v známych Starých povestiach českých Aloisa Jiráska. Pre lepšiu orientáciu čitateľa opakujem jeden odsek textu o V. Kleychovi z čísla 4 zo str. 33. Citujem sám seba: „Pamätným miestom v Morašiciach – Lažanoch je „Ružový palouček“ (akási pralúka, prasad) niekedy nazývaný aj červený. Je to asi 200 m² veľký štvorcový pozemok, ktorý býval od nepamäti porastený zvláštnym druhom nízkych stepných ruží. K pozemku, ktorý asi do 18. storočia bol obklopený lesom sa viaže celý rad povestí. Hlavná z nich hovorí, že sa tu po zákaze Jednoty bratskej koncom 16. storočia bratia tajne stretávali. Vraj sa tu lúčili s vlasťou, keď po bielohorskej porážke v roku 1620 odchádzali do cudziny. Možno aj V. Kleych, keď v roku 1705 utekal do Žitavy, miesta svojho trvalého exilu. Táto povesť, ako i celý rad ďalších, nie je historický doložená. No začiatkom 18. storočia bola známa i v cudzine. Tradovala sa hlavne u potomkov českých exulantov. Isté je len to, že miesto bolo u ľudí širokého okolia po generácie uznávané ako posvätné, nedotknuteľné. V roku 1921 bol v parku, ktorý bol okolo, upravený a odhalený pomník. Slávnostným rečníkom pri jeho odhalení bol Alois Jirásek. Pamätník je venovaný pamiatke českých bratov, menovite J. A. Komenskému. Je to štvorboký 4,5 m vysoký stĺp kalichovite zakončený, navrchu s guľou o priemere 50cm. Stĺp je ozdobený výjavmi a citátmi, ktoré sú vytepané do medených plátov.“

Povesť Aloisa Jiráska vyšla v Starých povestiach českých pod názvom „Ružová polianka“. Reprodukujeme ju celú v pôvodnej podobe a v slovenskom preklade podľa knihy vydanej v roku 1951. Poslovenčila ju Mária Rafajová a čo je zvlášť významné, ilustroval ju profesor martinského gymnázia, Čech Jaroslav Vodrážka, vynikajúci maliar.

Ružová Polianka

V zátíší medzi vlnivým obilím, za ktorým sa černejú borové horičky, skrýva sa neveliká lúčka, vyše dvadsať krokov dlhá, asi pätnásť krokov široká. Na krajoch lúčky bujnejú nízke kríky červených plných ruží. Sú to ruže neobyčajného

RUŽOVÁ POLIANKA

V ZATISÍ medzi vlnivým obilím, za ktorým sa černeju borové horičky, skrýva sa nevelká lúčka, vyše dvadsať krokov dlhá, asi pätnásť krokov široká. Na krajoch lúčky bujnejú nízke krikly červených plných ruží. Sú to ruže neobyčajného druhu. Nenájdješ takých v celom širom okolí. V inej pôde sa im nedarí. Presadili ich, neujali sa. Neskoršie ich chceli vyplieniť; vykopali ich, a do roka sa tu zasa zelenali. Bujnejú ďalej a rozrastajú sa do stredu lúčky.

Po nich sa menuje toto osamelé miesto, posvätené žiaľom zbožných predkov. Je to Ružová polianka na výšine neďaleko dediny Morašíc, dobrú hodinu cesty od Litomyšľa na západ. Otvára sa tu milý rozhľad na krajinu, na horičky, zpomedi ktorých

druhu. Nenájdješ takých v celom širom okolí. V inej pôde sa im nedarí. Presadili ich, neujali sa. Neskoršie ich chceli vyplieniť, vykopali ich, a do roka sa tu zasa zelenali. Bujnejú ďalej a rozrastajú sa do stredu lúčky.

Po nich sa menuje toto osamelé miesto, posvätené žiaľom zbožných predkov. Je to Ružová polianka na výšine neďaleko dediny Morašíc, dobrú hodinu cesty od Litomyšľa na západ. Otvára sa tu milý rozhľad na krajinu, na horičky, zpomedi ktorých vykukuje Makovská veža, na okolité dedinky, be-

lejúce sa v zeleni a najmä na východ po návršiach a lesnatých kopčekom pri Českej Třebovej a na starý litomyšľský zámok s krásnou výstavňosťou.

Pred štyristo rokmi, keď tam stál ešte pôvodný hrad, sídlili tam páni Kostkovci z Postupíc, verní ochrancovia Českých bratov. Pri zámku v meste stál bratský sbor a väčšina mešťanov – samý brat.

Keď Ferdinand I. premohol odpor stavov, vzal pánu Kostkovi z Postupíc litomyšľský majetok i hrad a bratia z mesta i z okolia museli ísť do vyhnanstva. Vtedy zajali i biskupa bratskej Jednoty, Jána Augustu. Skrýval sa v okolí Litomyšľa, preoblečený za sedliaka. Ale sám sa prezradil. Zabudol, že je v sedliackom kroji a vytiahol vraj červenú šatôčku zo záňadria, aby si utrel spotené čelo. To zbadali drábi kráľovského hajtmána Šejnohu, vtedy správcu litomyšľského zámku, zajali Augustu, odvieďli ho do Litomyšľa a odtiaľ ho zaviezli na hrad Křivoklát i s jeho písárom a s bratom Bílkom.

Tam potom sedeli v prísnom väzení vyše štrnásť rokov.

Po rokoch, za kráľa Maximiliána, Ferdinandovho syna, nastaly slobodnejšie časy. Bratia sa vrátili z vyhnanstva a usadzovali sa zas v Litomyšli a v okolí. Ale dlho neužívali slobodu. Privalila sa veľká búrka, ktorá sa rozvířila roku 1618. V českej krajine vládla veľká žalosť za náboženských bojov, menovite po behohorskej bitke.

Kto nebol katolíkom alebo kto sa nezriekol svojej nekatolíckej viery, musel z krajiny. Tak i bratia z Litomyšľa a okolia. No prv, ako odišli, uzhovorili sa, že sa všetci ešte raz zídu a vykonajú spoločnú pobožnosť – verejne a slobodne ju

už konať nesmeli - a že sa rozlúčia vospolok i s rodným krajom. Na túto schôdzu si vybrali polianku uprostred hôr za Morašicami.

Aby boli bezpečnejší, zišli sa v noci, uprostred mlčanlivých lesov, pod hviezdnatou klenbou večných nebies, ostatný raz tu na domácej pôde prijímali pod obojím, ostatný raz sa tu Bohu pomodlili a zbožne zaspievali.

A potom sa lúčili vospolok i s domovinou. Nejednen si vzal na pamiatku za hrsť hliny z rodnej pôdy, nejednen bozkával zem, skropenú slzami. A z tých slz vypučali potom ruže ako dôkaz vernosti a lásky k viere i k vlasti.

Keď sa skončila pobožnosť, zakopali tu vraj zlatý kalich, z ktorého prijímali a ten kalich leží podnes hlboko v zemi na polianke.

Po čase ľud na bratov zabudol, ale miesto, kde sa lúčili, zachoval si v úcte. Polianka bývala väčšia a černely sa okolo nej tmavšie a hlbšie lesy. Dnes sú z hôr len horičky a šire lány. I z polianky odorávali, až zostala len malá lúčka. I tú chceli neskoršie obrobiť, premeniť na roľu, aké sa tu všade už rozkladaly. Lúčka bola uprostred nich ako stratená a zavadzala, preto mala zmiznúť.

Ale ako čo by sa sama Prozreteľnosť o toto miestečko starala. Stalo sa tu niečo podobného ako na Žižkovom poli pri Přibyslavi. Polianku orali, ale pokazil sa pluh alebo padol kôň.

Napokon tu nasiali ľanu. Vyrástol, kvitol, vytrhali ho, močili, usušili a už ho i trepali - a vtedy sa chytil. Od neho zapálila sa sušiareň i celé veľké gazdovstvo gazdu, ktorý ho zasial na polianke a v požari zhylnula i mladá gazdova dcéra.

Od tých čias sa nikto neopovážil polianku zorať.*

Keď tade roku 1813 tiahli Rusi proti Napoleonovi I., vypytovali sa niektorí na „Ružovú polianku“. Keď im ju ukázali, soslákali s koní, išli ta kolenačky a vrúcne sa modlili.

K polianke sa viaže i stará veštbá. Bude tu vraj raz taká hrozná bitka, že potečie krv „kolískami“.

A potom sa tu síde sedem kráľov a ujednajú večný mier, tu uprostred ruží, na miesto, kde sa českí bratia, odporcovia vojen a krviprelievania, lúčili s vlasťou.

Ruže na polianke kvitnú, obilie na okolitých lánoch sa vlní, šuchocú a mihajú sa po ňom „ovečky“. Je tu ticho a milo, ale nevdojak sa rozpomenieš na dávnych predkov, akým žiaľom sa im svieralo srdce v bolestnej chvíli rozlúčky, keď kropili rodnú pôdu slzami, a živšie precítiš prosté verše českého exulanta:

„Boh ti žehnaj, Česká zem!
S tebou sa smutne lúčim-- --“

A pred očami sa ti mihne sbor úbohých vysťahovalcov, ako sa na ceste do vyhnanstva zastavujú a zaslzenými očami pozerajú nazad, na požehnaný, milý kraj, kde „boly ich domy - i láskavá vlasť --“.

* Dnes stojí naprostriedku ohradený kríž.

Z histórie zboru Necpalský evanjelický artikulárny chrám

Lieči ma chrám

Mária Andrijková

*Lieči ma pokoj, ktorý vládne tam,
kde si Ty, Pane, a Tvoj svätý chrám.
Kto nechce cítiť blízkosť Tvoju,
upíše srdce nepokoju.*

*Ja nevnímam svet vôkol seba,
keď duša cíti prísľub neba.
Keď Tvoje slovo sa tu hlása,
to je môj liek. Pre dušu spása.*

(Evanjelický posol spod Tatier, 27.5. 1999, roč.89, č.21)

**„Pozrite na kameň, z ktorého ste vykresaní,
na studničnú priehľbeň, z ktorej ste vykopaní!“ /Iz. 51,1 b/**

Drahá bratia a sestry!

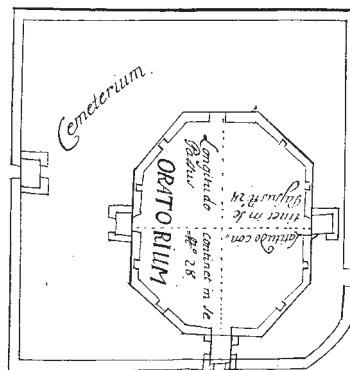
Necpalský evanjelický zbor sa už viac ako dve a pol storočia stará o vzácný cirkevný a historický klenot. Je ním známy thurzovský oltár z roku 1611 „*Speculum Justificationis – Zrkadlo ospravedlnenia.*“ V roku 1752 sa z Oravského hradu dostal do Necpál. Dal ho vyhotoviť vtedajší palatín uhorskej krajiny Juraj Thurzo pre svoju manželku Alžbetu Czoborovú. Zaslúžila sa o to predovšetkým rodina Justhovcov. Oltár je tak v poradí už na treťom mieste, a to: v kaplnke Oravského hradu, v drevenom artikulárnom kostole a v murovanom tolerančnom v Necpaloch.

Zastavme sa teraz chvíľku pri majestátnych lipách, ktoré necpalské chrámy obkolesovali i obkolesujú. Keby sa tak dalo porozumieť ich reči, ich šumeniu. Oživil by nám časy dávnominulé. Slávne, no aj trpké. Časy reformačné i protireformačné. Takéto slavianske lipy obkolesovali náš drevený artikulárny chrám. Od stromov sa však nič nedozvieme. Strážia si svoje tajomstvo. Čosi nám o histórii dreveného artikulárneho chrámu prezradí odborná literatúra, staré cirkevné písomnosti a archívne dokumenty. Aj keď som už raz v Šumení líp o ňom v roku 1999 písal (v čísle 3 na stranách 20-21 pod názvom Samuel Ivanka: Poznámky z Diaria), rád sa s vami podelím o nové informácie a fakty. Ide o latinské záznamy z cirkevných konventov, kongregácií či kanonických vizitácií, ktoré mi ochotne poskytol na preštudovanie brat senior Mgr. Jozef Havrila. Dá sa z nich veľa vyčítať o necpalskom artikulárnom chráme, a nielen o ňom. Prvotným impulzom, ktorý vlastne odštartoval môj výskum, boli získané xerokópie jeho pôdorysu. Ďakujem touto cestou za zverejnenie historických faktov tiež Mgr Richardovi Lackovi, promovánemu historikovi – archivárovi. Pôdorys necpalského artikulárneho chrámu s dátumom 24. október

1774 je uložený v archívnych dokumentoch Ostrihomského arcibiskupstva v archíve Diecézneho centra Jána Pavla II. v Banskej Bystrici. Pre vysvetlenie: silný katolicizmus počas vlády panovníčky Márie Terézie (Habsburgovci, habsburský rod- katolíci.)

Ako a kedy sa necpalská evanjelická cirkev stala artikulárnou? Jednoznačne sa na túto otázku nedá odpovedať. V roku 1681 sa konal krajiný snem v Šoproni, na ktorom bol uzákonený nárok evanjelikov postaviť si v každej stolici dva kostoly. Podľa 25. a 26. článku (artikulu) cisárskeho dekrétu Leopolda I.

sa tieto kostoly nazvali neskôr artikulárnymi. Museli spĺňať niekoľko podmienok určených pre ich výstavbu. Na dedinách museli stáť na odľahlom mieste, byť jedine z dreva, bez základov (prípadne s nízkou podmurovkou), bez veže a zvonov, postaviť ich museli obyčajne za jednú sezónu od jari do zimy, vstup do nich mal byť odvrátený od dediny, nesmel viesť z hlavnej ulice. Podmienok a obmedzení viac ako dosť. V kronike Necpál však jestvuje aj tvrdenie, že necpalská evanjelická cirkev bola artikulárna až od roku 1710 do roku 1781 (tolerančný patent Jozefa II.) Zrejme autor tejto myšlienky senior František Hollý mal na to aj určité písomné dôkazy. Tvrdiť, že necpalský evanjelický artikulárny chrám stál už v rokoch 1681-1682 však nemôžeme. Ale cirkev už mohla byť artikulárna.

Až 5. mája 1689 vyznačil kráľovský komisár Juraj Erdödy miesto pre artikulárny chrám v bývalej dolnej juštovskej tzv. Panskej záhrade. No a stavať sa naši predkovia zrejme hneď nepustili. Pravdepodobne sa tak stalo až na začiatku 18. storočia, čo dosvedčuje aj latinský zápis z roku 1709. Citujem: „A Sempto Anno 1709 templo Superiore creitam est in fundo hic. Familie Justh in fine Possessium inferiore.“ Slovenský preklad : „Natrvalo (navěky) je v roku 1709 vo vyššie položenom chráme v základoch uložené toto: Hranica nižšie položeného majetku rodiny Justh.“ Justhovci teda prepustili (darovali) svoj pozemok na postavenie artikulárneho chrámu necpalskej evanjelickej cirkvi.

Na Slovensku sa v tom čase (hlavne v 18. storočí) postavilo niekoľko nových artikulárnych kostolov. Evanjelikom však neboli vrátené kostoly odobraté v čase násilnej protireformácie a rekatolizácie. Bolo ich celkovo 888. Do cesty sa im postavilo viacero prekážok. Predovšetkým to bol nedostatok finančných prostriedkov, ktorými slovenský ľud a teda aj evanjelická cirkev nikdy neovplyvala. Avšak naliehavá potreba získania priestoru pre bohoslužby, miesta stretávania sa so živým Bohom cez počúvanie a vnímanie Božieho slova z úst evanjelických kazateľov prekonalo aj tieto vážne prekážky. Preto sa viaceré evanjelické kostoly – artikulárne – stavali najskôr iba provizórne a až neskôr boli nahradené novými, väčšími. To je aj prípad nášho

prvého, dnes už nejestvujúceho, dreveného kostola. Dodnes sa na Slovensku zachovalo iba päť drevených artikulárnych kostolov. Patrí sa ich predstaviť, resp. pripomenúť. Sú to kostoly v Istebnom a v Leštínách (blízko Dolného Kubína – Orava), v Hronseku (neďaleko Banskej Bystrice – Pohronie), v Paludzi, teraz vo Svätom Kríži (horný Liptov) a v Kežmarku pod Tatrami.

Charakteristickým znakom protestantského kostola je prehľadnosť jeho priestoru a racionalita. Protestantské kostoly sa vyvíjali ako zhromaždisko veriacich pri oltári a kazateľnici. Veže sa postupne po prekonaní mocenských zábran stali súčasťou ich organizmu. Ďalším druhom cirkevných stavieb boli kaplnky. Boli postavené ako samostatné objekty osadené v intravilánoch miest a obcí, ďalej ako pohrebne kaplnky na cintorínoch, prícestne kaplnky a podobne. Zvonice výrazne dotvárali a dotvárajú areály v Istebnom, Leštínách, Hronseku i v Kežmarku. Medzi stavby, ktoré dopĺňujú nehmuteľné pamiatky sakrálneho charakteru, možno zaradiť aj také objekty, kde sa nevykonávali (a nevykonávajú) obrady. Sú to napríklad fary, cirkevné školy, sirotince, zvonice, knižnice a iné. Súčasťou kostolného areálu boli tiež vstupné brány (portály), kostnice a domy duchovenstva.

Písať dnes už o nejestvujúcom kostole, predchodcovi toho dnešného, je náročné. Z viacerých príčin. Uvediem niektoré:

1. kostol už nejestvuje
2. miesto, kde stál, je dnes súkromným majetkom
3. archív Justhovcov je v Bytči
4. potrebné cirkevné dokumenty z minulosti sú v Budapešti
5. treba hľadať aj v iných archívoch a knižniciach (prepojenie katolíckych a evanjelických dejín).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti som sa usiloval opierať hlavne o odbornú literatúru v Slovenskej národnej knižnici v Martine a o zápisy cirkevných konventov, kongregácií či kanonických vizitácií, ktoré opatruje Evanjelický farský úrad v Nepaloch. No a pôdorys artikulárneho kostola, to bol šťastný okamih, na ktorý som natrafil. Myslím si, že by sme mali zúžitkovať aj tieto informácie. Sú síce písané po latincky, ale predchádzajúce storočia života v nepalskej evanjelickej cirkvi dosť plasticky približujú. Je našou povinnosťou zachovať odkaz minulých generácií pre budúce generácie. Najmä ak sa považujeme za kresťanský národ, ktorý si ctí svoje tradície, odkaz svojich predkov. A ten nám cez artikulárny chrám určite zanechali, dokonca viackrát.

Ctení bratia a sestry, vážení občania Nepál!

Chcem vám teda priblížiť nepalský evanjelický artikulárny chrám podľa materiálov, ktoré som mal možnosť preštudovať. V našom zborovom časopise vám popíšem jeho lokalizáciu podporenú už známym pôdorysom stavby. Pokúsim sa o bližšie vysvetlenie (latinské názvy). Najprv by som chcel upozorniť čitateľov časopisu na rok 1774, presne na 24. október 1774. Takéto časové zaradenie má

pôdorys necpalského artikulárneho chrámu v archívnych materiáloch Ostrihomského arcibiskupstva. Možno si kladiete otázky. Čo má spoločné Ostrihom (mesto v Maďarsku) s našim artikulárnym kostolom? Prečo až rok 1774?

Cirkevná organizácia uhorského štátu sa vytvárala veľmi skoro. Už v 11. storočí. Jej centrom sa stalo toto maďarské mesto. Od roku 1526 až do roku 1918 bolo Uhorsko súčasťou mnohonárodnostnej rakúskej monarchie. V období vlády Márie Terézie, kedy sa jednoznačne upevnila moc katolíckej cirkvi, boli evanjelickí duchovní i chrámy pod jej bdelym dozorom. A rok 1774 bol zaujímavý tým, že panovníčka už krotila svoj absolutizmus, zmierňovala svoje tvrdé názory, ustupovala z pozícií. Pravdepodobne vplyvom osvietených názorov a vysokej miery tolerancie svojho syna Jozefa II., ktorý bol už jej spoluvládcom. Vďaka tejto presnej evidencii všetkých cirkevných stavieb (aj evanjelických), si dnes môžeme utvoriť celkom reálnu predstavu necpalského dreveného artikulárneho chrámu. Pravdaže, jeho prvotný vzhľad sa mohol výrazne zmeniť. Ja vám predstavím evanjelický artikulárny chrám v takej podobe, ako asi vyzeral v polovici 18. storočia. Treba pritom vychádzať z pohutej doby, ktorú evanjelici prežívali. Asi najvyššišťnejším vyjadrením tejto doby budú slová, ktoré napísal o thurzovskom oltári necpalský rodák a evanjelický farár v Amerike Ján Kováčik. Citujem jeho slová (skrátene): „Počas vlády absolútneho rímskokatolicizmu kráľovná Mária Terézia dala povolenie Necpaľanom postaviť si nový chrám v roku 1749. Pravda, musel byť postavený z dreva. Ani murované základy nesmeli položiť. Len aby chrám čím skôr zhnul od základov. A chrám musel byť veľký, lebo Necpaly boli od roku 1681 (1710?) artikulárnym cirkevným zborom. Mával piatich farárov a mnoho učiteľov. Teda nebola to úloha ľahká poslúchať kráľovnú a predsa mať chrám, ktorý nepodľahne hnilobe. To vydržalo skoro 100 rokov. A bolo by vydržalo aj dlhšie, keby chrám nebol pre Necpaly priveľký. Nebolo treba evanjelikom z celého martinského okresu chodiť do Necpálu. Keď na povolenie Márie Terézie Necpaľania postavili a v roku 1752 dokončili veľký chrám v tzv. Dolnej panskej záhrade, neďaleko terajšej fary, do kostola bol potrebný nový oltár.“

Históriu oltára Jánom Kováčikom spomínanú určite dobre poznáte. Bola vám približovaná v časopise Šumenie líp bratom seniorom Jozefom Havrilom v roku 2001.

Drevený evanjelický artikulárny chrám spĺňal podmienky, ktoré sa pri jeho výstavbe od evanjelikov požadovali. Bol drevený, stál na konci dediny, do jeho areálu sa vchádzalo z bočnej nie z hlavnej ulice, mal dubové základy dovezené sem z dolinských hájov, bol bez veže, nebola pri ňom zvonica. Bola to vysoká a priestranná stavba zo smrekového dreva postavená ako zrub. Keď porovnáme rozmery podľa pôdorysov s dodnes jestvujúcim evanjelickým artikulárnym kostolom vo Svätom Kríži. (prv v Paludzi), je celkom možné, že sa do neho zmestilo aj 5000 ľudí. Prúdili sem zástupy evanjelikov nielen z necpalskej evanjelickej cirkvi a jej filií, ale aj z celého dolného Turca až od hraníc Liptova a Oravy.

Chrám sa nachádzal už na spomenutom dolnom konci dediny, ktorý tvorilo zoskupenie cirkevných stavieb so všetkým, čo v tej dobe k nim patrilo. Sakrálnym objektom bol samotný artikulárny chrám Boží. Vykonávali sa v ňom služby Božie. Areál kostola dopĺňovali objekty, v ktorých sa služby Božie nevykonávali. Boli to evanjelická fara, zvonica i rodinná hrobka Juštovcov a samozrejme aj hospodárske stavby ako humná, maštale či kôlne. Artikulárny chrám bol od fary vzdialený asi 40 krokov (cca 30m). Kostol bol orientovaný v smere východ – západ s oltárom na východe. Vedľa neho v kopci (ten bol prv väčší a strmší – zemné práce a úprava terénu pri výstavbe tolerančného chrámu) bol pôvodný necpalský evanjelický cintorín až do roku 1822. Teraz sú tam ihličnaté stromy. Evanjelici kládli veľký dôraz na vzdelanie, a tak k týmto objektom patrila aj základná (elementárna) evanjelická škola a predovšetkým latinská seniorálna škola, ktorá pripravovala pre službu v cirkvi budúcich farárov a učiteľov. Určite to boli drevené stavby. Chotárne názvy z minulosti – Prihradka a Farské bieliská nám napríklad pripomínajú, že k artikulárnemu chrámu viedla úzka cestička. Prehradzovalo ju oplotenie v tej dobe drevené a oddeľovalo faru a kostol od ostatných stavieb. Necpalský potok určite tiekol bližšie k artikulárnemu chrámu a fare. (Farské bieliská – sušenie a bielenie plátna pri potoku). Jeho koryto bolo vyrovnané až v roku 1927.

(dokončenie v nasledujúcom čísle)

Rekonštrukcia žabokreckej modlitebne.

Minulého roku sme začali vážne uvažovať o podpílení múrov žabokreckej modlitebne a br. poddoporca vyskúšal, ako to s podpílením múrov pôjde. Na výročnom konvente sme zač. roka rozhodli, že rok 2008 bude rokom opráv bohoslužobných priestorov a následne budeme rekonštruovať aj bytovú časť,

aby sme vytvorili bývanie pre zborového kaplána príp. na ubytovanie pre nejakých hostí.

Zvolané presbyterstvo žabokreckej filie rokovalo o týchto navrhnutých prácach a prijalo rozhodnutie, že s prácami sa začne v mesiaci máj po svätodušných sviatkoch. Za pomoci viacerých ochotníkov sa rozbila stará betónová podlaha

a odpad sme za pomoci obce vyviezli preč.

Budeme vďační za každú pomocnú ruku pri ďalších prácach: podpiľovanie múrov, oteplenie podlahy, atď. Po 20. júli budeme chcieť zvolať presbyterstvo filie Žabokreky a na ňom dohodneme ďalšie postupné kroky.

Pripájame niekoľko záberov z doterajších prác a prosíme Vás, myslíte na tieto práce modlitebne aj finančne. A keď Vás cez presbyterov vyzveme k pomoci, veríme, že neodmietnete pomoc pri diele, ktoré bude slúžiť Vám i vašim potomkom.

Predsedníctvo CZ

Podlužanský spevokol na návšteve v Žabokrekoch

25. mája bola 1. nedeľa po Svätej Trojici. Služby Božie boli v Necpaloch v chráme Božom. Kazateľom bol br. senior Jozef Havrila. Vypočuli sme si zaujímavú kázeň Slova Božieho. Poobede o 16,00 sme očakávali vzácnu návštevu v Žabokrekoch v kultúrnom dome. Prišli k nám naši mladí farárovci z Podlužian, Jožko Havrila s manželkou. Priviedli so sebou spevokol dospelých a aj detský spevokol. Veľmi sme sa im potešili a srdečne sme ich privítali medzi nami. Zaspievali nám niekoľko krásnych nábožných piesní. Dobre sa počúval aj spevokol detí. Spievali samostatne, ale aj spoločne s dospelými. Naposledy sme spievali aj my s nimi pieseň: „Ó krásny domov“ a „Požehnanie s vami zostáva!“

Je potešujúce, že práve v cirkevnom zbore, v ktorom slúži „náš“ brat farár s manželkou, študujú dvaja súrodenci teológiu. Spoznali sme aj ich rodičov. Cítili sme sa s nimi veľmi príjemne. Po občerstvení a srdečnom rozhovore sme sa s nimi rozlúčili a vypevradili sme ich na cestu domov. Kiežby takýchto stretnutí bolo viac.

Nech Otec nebeský požehnáva našich mladých a celý cirkevný zbor z Podlužian.

Darina Krajčová, Žabokrek

Milodary

Ivan Bliska B 200,-Sk, rod. Froľová B-D 200,-Sk, rod. Gazdaricová N 400,-Sk, rod. Cárachová N 200,-Sk, Miloslav Ďanovský s rod. N 200,-Sk, vd. Marta Jankovičová Ž 100,-Sk, Jozef Kollárik ml. B 200,-Sk, Alžbeta Thomková D 100,-Sk, Ludmila Sumková Ž 200,-Sk, Viera Kubizňová B 200,-Sk, rod. Rúth Murínovej Ž 200,-Sk, rod. Mariana Kraľovanského Ž 200,-Sk, Jozef Moric N 200,-Sk, rod. Dušana Simonidesa N 150,-Sk, Emília Paľová Ž 200,-Sk, Janka Žilinská Ž 200,-Sk, Zdenka Moricová Ž 200,-Sk, Angela Štefániková Ž 200,-Sk, Jozef Šípka Ž 200,-Sk, Zuzana Valocká Ž 200,-Sk, Jolana Hulejová Ž 200,-Sk, rod. Lahutová a Jakubesová Ž 300,-Sk, Judita Zígová D 200,-Sk, Nadežda Sumková s rod. B 200,-Sk, Ladislav Maršala B 200,-Sk, Darina Hatarová Ž 200,-Sk, Dana Kolláriková B 100,-Sk, bohuznáma. rod. z Belej 200,-Sk, Pavol Ďurdík F 150,-Sk, Darina Krajčová Ž 200,-Sk, Marta Šípková Ž 200,-Sk, Ján Chodúr Lazy pod Makytou 300,-Sk, Viera Fujeriková Lazy pod Makytou 500,-Sk, Ivan Rišan Dolný Kalník 200,-Sk, rod. Švrľová Ž 200,-Sk, Viliam Paulíny D 200,-Sk, bohuznáma sestra z Martina 300,-Sk, Oľga Ďanovská N 200,-Sk, Etela Gazdaricová N 200,-Sk, Milan Šípka Ž 200,-Sk, Ján Majer Ž 100,-Sk, Ivan Jariabka Ž 200,-Sk, Slavomír Štefanides Ž 200,-Sk, Igor Štefánik Ž 200,-Sk, rod. Dubovcová Ž 200,-Sk, Mária Junasová Bystrička 100,-Sk, Michal Lahuta Ž 100,-Sk, rod. Feciková Ž 300,-Sk, Emília Šmálová Ď 100,-Sk, Miloslav Samčík Ď 100,-Sk, Emília Beličková Ď 100,-Sk, Oľga Pakánová Ď (č.57) 100,-Sk, Oľga Pakánová Ď (č. 47) 100,-Sk, Libuša Majerová Ď 100,-Sk, Adela Horváthová Ď 100,-Sk, Emília Beláková D 100,-Sk, Slávka Zjarová N 200,-Sk, Jozef Horváth Ď 100,-Sk, Jozef Šípka ml. N 100,-Sk, rod. Bartošová Ž 200,-Sk, Ivan Kalnický N 100,-Sk, Mária Kováčiková N 100,-Sk, Jozef Voška st. N 200,-Sk, rod. Hodžová N 200,-Sk, rod. Ondrušová N 100,-Sk, Jozef Taraba N 100,-Sk, rod. Hvizdáková N 100,-Sk, Milan Šľuch N 200,-Sk, Marta Končeková N 200,-Sk, rod. Končeková N 200,-Sk, Jozef Balko N 500,-Sk, Júlia Šípková N 200,-Sk, Peter a Pavol Fízlovci Ž 300,-Sk, Anna Pavlíková B (č.114) 100,-Sk, Eduard Kuchárik B 100,-Sk, Jolana Hulejová s rod. Ž 200,-Sk, rod. Šípková a Drdajová Ž 200,-Sk, bohuznáma rod. z MT 100,-Sk, Monika Jakubesová Ž 200,-Sk, rod. Plicová N 200,-Sk, Elena Pohanková Ž 200,-Sk, Božena Pavlovičová Ž 100,-Sk, Juraj Kollárik B 100,-Sk, Ján Kňazko ml. N 100,-Sk, Irena Drdajová Ž 200,-Sk, Adela Sumková B 200,-Sk, Peter Ďanovský N 100,-Sk, Milan Bartoš Ž (č. 149) 100,-Sk, Anna Gregorová Háj 200,-Sk, bohuznáma sestra z MT 100,-Sk, Anna Grajciarová N 200,-Sk, Jozef Moric N 200,-Sk, Rúth Kršková B 100,-Sk, Viera Kubizňová B 200,-Sk, Pavel Striška s rod. B 200,-Sk, Viera Kubeková N 100,-Sk, Ján Štefánik Ž 200,-Sk, rod. Valocká B 200,-Sk, Anna Salíniová B 200,-Sk, rod. Viliama Polonca Ž 200,-Sk, deti po Anne Šimkovej N 200,-Sk, Jaroslav Štefanides Ž 200,-Sk, Mikuláš Polonec Ž 100,-Sk, Darina Krajčová Ž 200,-Sk, Milan Štefanides Ž 200,-Sk, Božena Čabudová Ž 100,-Sk, Marta Šimková N 100,-Sk, Ľubica Oravcová N 100,-Sk, Miroslava Joklová MT 100,-Sk, Dagmar Bajanová Příbovce 100,-Sk, Anna Froľová MT 100,-Sk, Vladimír Kempny N 300,-Sk

„Štedrého darcu miluje Boh!“

V matrike sme zaznamenali

(od vydania min. čísla Šum. líp)

Do vínného kmeňa Pána Ježiša Krista boli zaštepení krstom svätým:

- 23.03.2008 Viktória (Ľuboš Hamza a Katarína Bátorová) Ď
23.03.2008 Natália (Ivan Ďanovský a Eva r. Budiská) Ď
23.03.2008 Samuel (Marián Pavličko a Andrea r. Hamzová) N
23.03.2008 Petra (MVDr. Róbert Salíni a Lenka r. Ďurčányová) B-D
20.04.2008 Miroslav (Ondrej Sopko a Anna r. Holešová) N-MT
11.05.2008 Michal (Michal Štílec a Katarína Kiselová) Ž
29.06.2008 Timea (RNDr. Ing. Jozef Páleš a PaedDr. Martina r. Dubovcová) Ž
„Kto uverí a bude pokrstený, bude spasený...“ Mk 16, 16

Konfirmácia:

Po dvojročnej príprave boli 8. júna 2008 konfirmovaní:

- Anna Badínová, B-D
Michal Bartoš, Ž
Michaela Bartošová, Ž
Roman Páleš, Ž
Miriam Poloncová, Ď
Jozef Rišian, Ž
Jana Ševečková, B-D
Matej Šípka, Ž

Po skrátenej príprave boli konfirmovaní:

- 20.04.2008 Miroslav Sopko, N-MT
„Buď verný až do smrti, a dám ti veniec života!“ Zj 2,10

Na spoločnú cestu životom vykročili pred tvárou Božou:

- 12.04.2008 Martin Kolka z Vrútok a Ľubica Poloncová zo Žabokriek
19.04.2008 Michal Bajdich z Krpelian a Ingrid Gallová z Folkušovej
**„Preto opusti človek otca i matku a pripojí sa k manželke,
i budú dvaja jedno telo. Mt 19, 5“**

So smútkom v srdci, ale s nádejou vzkriesenia sme sa rozlúčili:

- 28.04.2008 Anna Murínová r. Hulejová Ž, 80 r.
03.05.2008 Anna Bartošová Ž, 70 r.
08.06.2008 Anna Ladiverová r. Žiaková B-D, 71 r.
09.06.2008 Jozef Polonec Ž, 83 r.
10.06.2008 Anna Šimková r. Šplhová Ď, 73 r.
**„Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí odteraz v Pánu umierajú! Áno, hovorí Duch,
nech si odpočinú od prác, lebo ich skutky idú za nimi.“ Zj 14, 13**

Jubilanti:

- 75 r.** Oľga Ďanovská N, Ľudmila Podhradská Ď, Ondrej Jankovič B,
70 r. Darina Lahutová Ž, Estera Kapustová Ž, Anna Gallová F, Viera Kubizňová B, Jolana Šimková N, Marta Bulovská B-D, Koloman Jesenský F, Elena Pakánová Ď,
65 r. Slavomír Bernát B, Anna Kapustová Ž, Darina Hatarová Ž, Vladimír Gregor B, Marta Chromčíková Ž
60 r. Elena Slezáková F, Ján Majer Ž, Želmíra Kral'ovanská Ž, Milan Slezák Ž, Pavol Polonec Ž. Eva-Marta Šluhová N, Jozef Kl'učiar st. Ď, Magda Šebová D.

Jubilantov pozdravujeme a prajeme im mnoho Božieho požehnanie a potešenia do ďalších dní a rokov života.

**„Ale ja Tebe dôverujem, Hospodine. Hovorím: Ty si môj Boh!
V Tvojej ruke sú moje časy...“ Ž 31, 15 - 16**

Rozpis služieb Božích

20.07.2008	9. po Sv. Trojici	N=9,45; nešpor:	B=14,30	Ž=15,30	
27.07.2008	10. po Sv. Trojici- Nedelja pokánia	N=9,45;			
03.08.2008	11. po Sv. Trojici	N=9,45; nešpor:	B=14,30	Ž=15,30	
10.08.2008	12. po Sv. Trojici	N=9,45; nešpor:	F=14,30	Ď=15,30	
17.08.2008	13. po Sv. Trojici	N=9,45; nešpor:	B=14,30	Ž=15,30	
24.08.2008	14. po Sv. Trojici	N=9,45; nešpor:			
31.08.2008	15. po Sv. Trojici	N=9,45;			
07.09.2008	16. po Sv. Trojici	N=9,45; nešpor:	B=14,30	Ž=15,30	
14.09.2008	17. po Sv. Trojici	N=9,45; nešpor:	F=14,30	Ď=15,30	
21.09.2008	18. po Sv. Trojici	N=9,45; nešpor:	B=14,30	Ž=15,30	
28.09.2008	19. po Sv. Trojici	N=9,45;			
05.10.2008	20. po Sv. Trojici (Pod' za úrody)	N=9,45; nešpor:	B=14,30	Ž=15,30	
12.10.2008	21. po Sv. Trojici	N=9,45	F=14,30	Ď=15,30	
19.10.2008	22. po Sv. Trojici	N=9,45	Pamiatka posv. chrámu		
26.10.2008	Pamiatka posvätenia chrámu v Belej=10,00 (Več. Pánova pred sl. B. 9,00)				
31.10.2008	Pamiatka reformácie	Ď=15,30	Ž=16,30	B=17,30	N=18,30

Zasadenie presbyterstva - podľa oznámenia

Stretnutie rodinných spoločností - posledná nedelja v mesiaci o 15,30 hodine v Necpaloch

Biblické hodiny mládeže - každú sobotu o 15,15 hodine

Biblická hodina dospelých - pred spevokolom v utorok 17,30 - preberáme evanjelium podľa Marka

Stretnutie ev. žien - krúžok zborovej diakonie - podľa oznámenia

Detské služby Božie - Necpaly - po prázdninách
- Belá ZŠ - po prázdninách

Chlieb náš každodenný

O úteku pred vlastným tieňom

Jeden človek – rozpráva sa v Číne – sa chcel za každú cenu zbaviť svojho tieňa. Najlepšou metódou sa mu zdal byť útek. Ale tieň šiel za ním krok za krokom a nebolo možné zbaviť sa ho nijakým spôsobom. Nakoniec človek padol od vyčerpania a zomrel.

Stačilo tak málo, vraveli si okoloidúci, aby sa postavil do tieňa stromu. Hneď by sa bol zbavil svojho tieňa.

Kazimierz Wójtowicz: **O kázni a dáždnikoch**

Učím sa rozumieť fa, človeče,
pomaly sa učím, pomaly.
Od tohto učenia ťažkého
raduje sa srdce i bolí.
Učím sa rozumieť fa, človeče,
a ešte stále to neviem.

(Jerzy Liebert)

ŠUMENIE LÍP

Časopis ev. a. v. cirkevného zboru v Necpaloch.

Vydáva: Ev. a. v. cirkevný zbor NECPALY. Pripravuje redakčný kruh. Zodpovedný redaktor: Mgr. Jozef Havrila, ev. farár.
Jazyková úprava: PhDr. Danica Sumková, Mgr. Ľubica Hlinková. Vychádza štyrikrát do roka. Časopis nepredávame, ale vdáčne
prijmeme každý dar na jeho vydávanie. Prosíme Vás aj o príspevky, úvahy, svedectvá a nápady.

Grafická úprava: DOBROVOLNÝ & synovia, Dolné Vrutky, e-mail: dobrovolny@dobrovolny.sk

Tlač: Vegaprint - Mošovce

Adresa redakcie: Ev. a. v. farský úrad, Necpaly 39, 038 12, tel.: 4296 104

e-mail: efu_necpaly@gaya.sk, necpaly@ecav.sk

www.efu_necpaly.gaya.sk

REGISTRAČNÉ ČÍSLO: OÚ7/1997.